

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggspensioner och till vissa andra ändringar som gäller tilläggspension

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om pension för arbetstagare, lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspensioner och lagen om införande av lagen om pension för företagare ändras.

I propositionen föreslås det att systemet med registrerade APL-tilläggspensioner, enligt den lag om pension för arbetstagare som upphävdes vid ingången av 2007, läggs ned på så sätt att giltigheten för APL-tilläggspensionsförsäkringar som är i kraft den 31 december 2016 avslutas direkt med stöd av lag vid utgången av den nämnda dagen. Vid samma tidpunkt upphör enligt förslaget också tilläggspensionsskyddet att växa, och skyldigheten att betala försäkringsavgift upphör. Den tilläggspension som tjänats in fram till tidpunkten för avslutandet ska ombildas till ett fribrev. Arbetstagaren ska fortfarande ha rätt till denna fribrevspension och till andra pensioner enligt registrerat tilläggspensionsskydd och grundpensionsskydd vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen. Förutsättningarna är att anställningsförhållandet hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet fortsätter fram till den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern uppnås. Dessutom föreslås det att arbetsgivaren, under de förutsättningar

som bestäms i lagen, ska ha möjlighet att i samband med ovannämnda avslutande av en tilläggspensionsförsäkring köpa en höjning av tilläggspensionens belopp för sina anställda med en engångsavgift.

Nedläggningen av systemet med registrerad APL-tilläggspension bedöms inte påverka de löpande tilläggspensionerna. Den påverkar inte heller beloppet av den tilläggspension som en arbetstagare tjänat in fram till tidpunkten för nedläggningen. I sådana fall där det tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnar är ett anställningsvillkor för arbetstagaren ska arbetsgivaren och arbetstagaren ha möjlighet att avtala om något annat sätt att ersätta det pensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att APL-tilläggspensionssystemet läggs ned.

Det föreslås att kostnaderna för APL-tilläggspensionsskyddet från och med 2017 i sin helhet ska finansieras med medel ur det gemensamma utjämningsystemet för de pensionsanstalter som verkställer pensionsskyddet för de branscher som omfattas av lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner vilka trädde i kraft vid ingången av 2007. Förändringen kommer att ha endast ringa betydelse med tanke på den ekonomiska balansen inom det registrerade tilläggspensionsskyddet, och bedöms inte

påverka kostnadsavvägningen mellan grundpensionsskyddet och tilläggspensionsskyddet.

Tidpunkten då en APL-tilläggspension som beviljats som invalidpension omvandlas till ålderspension föreslås bli ändrad så att den är den samma som inom grundpensionsskyddet. I fråga om delinvalidpensioner innefattar ändringen emellertid vissa undantagsbestämmelser.

Systemet med registrerade FöPL-tilläggspensioner, enligt den lag om pension för företagare som upphävdes vid ingången av 2007, lades ned redan vid ingången av 2007 på så sätt att de sista fortlöpande FöPL-tilläggspensionsförsäkringarna avslutades vid utgången av 2010. Företagarna behöll emellertid med vissa villkor rätten till ålderspension vid pensionsåldern enligt sin gällande tilläggspensionsförsäkring. Nu föreslås det att finansieringen av de kostnader för FöPL-tilläggspensionsskyddet som de pensionsanstalter som verkställer FöPL-tilläggspensionsskydd ska ansvara för ändras så, att kostnaderna i sin helhet finansieras ur det gemensamma utjämningsystemet för dessa pensionsanstalter.

Dessutom föreslås i FöPL-tilläggspensionsskyddet motsvarande ändringar beträffande tidpunkten då en invalidpension omvandlas till ålderspension som i fråga om APL-tilläggspensionsskyddet.

Propositionen syftar till att förenkla verkställigheten av det registrerade tilläggspensionsskyddet och förenkla försäkringstekniken samt minska verkställighetskostnaderna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014. Den ändring som avser finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet skall dock träda i kraft först den 1 januari 2017.

Systemet med registrerad APL-tilläggspension läggs sålunda ned vid utgången av 2016 och att de bestämmelser som gäller ändring av finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet ska tillämpas från ingången av 2017. De bestämmelser som gäller ändringen av finansieringen av FöPL-tilläggspensionsskyddet liksom bestämmelserna om tidpunkten då arbetslöshetspension inom APL- och FöPL-tilläggspensionsskyddet omvandlas till ålderspension ska enligt förslaget tillämpas från ingången av 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 BAKGRUND	5
1.1 Inledning	5
1.2 Finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet	7
2 NULÄGE	9
2.1 Inledning	9
2.2 Aktiva APL-tilläggspensionsförsäkringar	9
2.3 Beloppet av löpande APL-tilläggspensioner	10
2.4 Tilläggspension som köps med en engångsavgift	10
2.5 Tidpunkten då en invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet omvandlas till ålderspension	11
2.6 Finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet	11
3 FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	12
3.1 Nedläggning av systemet med APL-tilläggspensioner	12
3.2 Tilläggspension som bekostas med en engångsavgift	13
3.3 Invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet ombildas till ålderspension vid samma tidpunkt som enligt grundpension	14
3.4 Ändring av finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet	15
4 EKONOMISKA KONSEKVENSER	17
4.1 Konsekvenser för arbetstagarna	17
4.2 Bedömning av könsrelaterade konsekvenser	17
4.3 Konsekvenser för arbetsgivarna	18
4.4 Konsekvenser för företagare	18
4.5 Konsekvenser för pensionssystemet	18
4.6 Konsekvenser för statsfinanserna	19
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	20
DETALJMOTIVERING	21
1 LAGFÖRSLAG	21
1.1 Lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare	21
1.2 Lagen om pension för arbetstagare	24
1.3 Lagen om sjömanspensioner	25
1.4 Lagen om införande av lagen om pension för företagare	25
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	26
3 IKRAFTTRÄDANDE	26
4 LAGSTIFTNINGSORDNING	28
LAGFÖRSLAG	31
1. Lag om ändring av lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare ..	31
2. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	34
3. Lag om ändring av 160 § i lagen om sjömanspensioner	35
4. Lag om ändring av 29 och 30 § i lagen om införande av lagen om pension för fö- retagare	36

BILAGA.....	38
PARALLELTEXTER.....	38
1. Lag om ändring av lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare ..	38
2. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	43
3. Lag om ändring av 160 § i lagen om sjömanspensioner.....	46
4. Lag om ändring av 29 och 30 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare.....	47

ALLMÄN MOTIVERING

1 Bakgrund

1.1 Inledning

När det lagstadgade arbetspensionssystemet för den privata sektorn infördes kom den målsatta nivån för grundpensionen av olika skäl att förbli låg och var ursprungligen 42 procent av pensionslönen. Vid samma tid låg den målsatta nivån för pensionen inom flera frivilliga arbetspensionsordningar för den privata sektorn som införts före ikraftträdandet av lagen om pension för arbetstagare (395/1961; APL) vid 60 procent. Dessutom låg den målsatta nivån för pensionerna enligt de lagstadgade pensionssystemen för den offentliga sektorn vid 66 procent. Av dessa orsaker ansågs det nödvändigt att i det lagstadgade pensionssystemet för den privata sektorn ta in en möjlighet att ordna ett bättre pensionsskydd än grundpensionsskyddet genom ett system med frivillig, registrerad tilläggspension, där tilläggspensionsskyddet är nära knutet till, och i fråga om strukturen och pensionsvillkoren till stora delar motsvarar, det lagstadgade grundpensionsskyddet.

Bestämmelser om registrerat tilläggspensionsskydd togs först in i APL, som trädde i kraft den 1 juli 1962. Bestämmelserna om tilläggspensionssystemet fanns i 11 § i APL (*APL-tilläggspensionsskydd*). Genom bestämmelserna gavs arbetsgivaren möjlighet att inom ramen för ett och samma pensionssystem och på de registreringsvillkor som närmare bestämdes av social- och hälsovårdsministeriet ordna såväl grundpensionsskydd som tilläggspensionsskydd för sina anställda. En ytterligare förutsättning var att arbetsgivaren registrerade sin tilläggspensionsförsäkring hos Pensionsskyddscentralen. Med hjälp av den registrerade tilläggspensionsförsäkringen kunde arbetsgivaren ge sina anställda ett pensionsskydd som låg på en högre nivå än det grundpensionsskydd som förblivit lågt till följd av det stegvisa införandet av det lagstadgade grundpensionsskyddet.

APL-tilläggspensionsskyddet är en form av gruppensionsförsäkring. För ordnande av tilläggspensionsskydd behövde en personkrets definieras objektivt enligt grupper så, att en grupp inte består av namngivna eller i övrigt individuellt bestämda personer. Med hjälp av APL-tilläggspensionssystemet kunde man höja det totala pensionsskyddets nivå till 60—66 procent. Tilläggspensionsskyddet kunde också förenas med en pensionsålder som var lägre än 65 år, dock inte lägre än 55 år. I tilläggspensionsskyddet kunde det ingå ålders-, invalid- och arbetslöshetspension som kvantitativ tilläggspension och familjepension som tilläggspension samt begravningsbidrag. Dessutom kunde villkoren för familjepension utvidgas så att man lät bli att tillämpa begränsningarna i fråga om efterlevande makars ålder och minimibegränsningen i fråga om äktenskapets längd enligt grundpensionsskyddet. Åldersgränsen för när rätten till barnpension upphörde kunde höjas från lagstadgade 18 år till antingen 21 eller 24 år.

Om en tilläggspensionsförsäkring avslutades eller anställningsförhållandet i fråga om en arbetstagare som omfattades av en försäkring upphörde innan arbetstagaren hade uppnått pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet bildades av det tilläggspensionsskydd som tjänats in fram till tidpunkten då försäkringen avslutades eller anställningsförhållandet upphörde ett fribrev för ålders-, invalid- och arbetslöshetspension, där förmånen omvandlades till att motsvara en pensionsålder på 65 år. Ett fribrev för familjepension motsvarade storleken på den pension som tjänats in fram till tidpunkten för avslutandet. Av begravningsbidraget bildades ett fribrev när arbetstagaren gick i ålderspension, förtida ålderspension eller deltidspension. Fribrevsbeloppet motsvarade beloppet av den dittills intjänade förmånen.

Arbetsgivaren ansvarade helt eller delvis för kostnaderna för tilläggspensionsskyddet på så sätt att arbetstagarens ansvar för premieandelen inom tilläggspensionsskyddet

inte fick överstiga 50 procent, om inte arbetsgivaren och de anställda sinsemellan särskilt hade avtalat om detta. I situationer där arbetsgivaren avslutade en registrerad tilläggs-pensionsförsäkring eller arbetstagarens anställningsförhållande upphörde före den pensionsålder som gällde enligt arbetstagarens tilläggs-pensionsförsäkring hade arbetstagaren under vissa förutsättningar rätt att själv fortsätta sin försäkring. I det fallet ansvarade arbetstagaren själv också för försäkringsavgiften i sin helhet.

När lagen om pension för företagare (468/1969; FöPL) och lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969; LFöPL) trädde i kraft vid ingången av 1970 kunde förmåner motsvarande registrerat APL-tilläggs-pensionsskydd knytas också till grundpensionsförsäkringen för företagare och lantbruksföretagare. Bestämmelser om systemen för registrerad FöPL-tilläggs-pension och registrerad LFöPL-tilläggs-pension fanns i 11 § i FöPL och LFöPL (*FöPL-tilläggs-pensionsskydd och LFöPL-tilläggs-pensionsskydd*).

När det lagstadgade pensionssystemet för den privata sektorn hade varit i kraft en längre tid och nivån på grundpensionsskyddet steg som en följd av ändringar som höjde den målsatta nivån för grundpensionsskyddet, exempelvis höjningen från 42 till 60 procent vid ingången av 1975, ledde detta till att behovet av tilläggs-pensionsskydd minskade betydligt och antalet registrerade tilläggs-pensionsförsäkringar sjönk. Det innebar också att premieinkomsten av registrerade tilläggs-pensionsförsäkringar minskade i motsvarande grad. Samtidigt hade ändringar i arbets-pensionslagstiftningen lett till att systemet med registrerade tilläggs-pensioner hade blivit invecklat och svårt att verkställa och att förvaltningen av systemet blev dyr i förhållande till antalet försäkringar. Dessutom räckte inte premieinkomsten av tilläggs-pensionsförsäkringarna till att täcka kostnaderna för tilläggs-pensionsskyddet. För att täcka kostnaderna var man därför tvungen att i allt högre grad använda medel ur det utjämnings-system som hade skapats för de utgifter som pensionsanstalterna ska bekosta gemensamt, och till vilket en del av premieinkomsten av grundpensionsskyddet och tilläggs-pensions-

skyddet överfördes. Av denna orsak ansåg man det befogat att vid utgången av 2000 stänga av systemen med registrerad tilläggs-pension för den privata sektorn så att inga nya tilläggs-pensionsförsäkringar längre kunde tecknas från och med 2001. De tilläggs-pensionsförsäkringar som var i kraft vid stängningstidpunkten fick emellertid fortsätta, men inga nya försäkrade kunde längre upptas i dem.

De kvantitativa tilläggs-pensioner som registrerades i samband med arbets-pensionsreformen 2005 bands vid utgången av 2004 till en målsatt nivå i eurobelopp. I reformen hölls pensionsåldern inom tilläggs-pensionerna oförändrad medan man inom grundpensionsskyddet införde en flexibel pensionsålder på 63—68 år. I de flesta tilläggs-pensionsförsäkringar är pensionsåldern 65 år, men den kan också vara lägre än så, dock inte lägre än 55 år. I reformen behöll emellertid arbetstagarerna och företagarna rätten att även lyfta pension enligt grundpensionsskyddet vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggs-pensionsskyddet. Den rätten gällde också pensioner enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn på så sätt att de pensionerna kunde beviljas tidigast vid 60 års ålder. Pension enligt lagen om kommunala pensioner (549/2003; KomPL) kunde emellertid lyftas tidigast vid 62 års ålder som förtida ålders-pension. Dessutom slopades arbetstagarens rätt att fortsätta en registrerad tilläggs-pensionsförsäkring som arbetsgivaren en gång tecknat. Också de utvidgade villkoren för familjepension slopades i tilläggs-pensionsförsäkringarna i reformen 2005. Om emellertid en arbetstagare som omfattades av tilläggs-pensionsförsäkring när reformen trädde i kraft den 1 januari 2005 fick sådan ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension i vilken ingick ett tilläggs-pensionsskydd som innehöll utvidgade familjepensionsvillkor, behöll arbetstagarens förmånstagarerätten till familjepension enligt de utvidgade villkoren. De utvidgade villkoren för familjepension slopades alltså i samband med reformen 2005, men försäkringar som gällde kvantitativ tilläggs-pension i form av familjepension tecknades alltjämt.

Vid ingången av 2007 trädde lagen om pension för arbetstagare (395/2006; ArPL),

lagen om pension för företagare (1272/2006; FöPL) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006; LFöPL) samt införandelagarna till dessa (396/2006; införandelagen till ArPL, 1273/2006; införandelagen till FöPL och 1281/2006; införandelagen till LFöPL) i kraft. Samtidigt upphävdes den gällande APL, FöPL och LFöPL. I samband med detta överfördes bestämmelserna om registrerat tilläggspensionsskydd enligt APL och FöPL till införandelagarna till ArPL och FöPL, med undantag för de bestämmelser som gällde finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet. Samtidigt lades systemet med FöPL-tilläggspension ned på så sätt att de sista tilläggspensionsförsäkringarna enligt FöPL avslutades vid utgången av 2010. Företagarna behöll emellertid alltså rätten till ålderspension vid pensionsåldern enligt sin gällande tilläggspensionsförsäkring. Ett villkor var att företagaverksamheten fortsatte fram till den nämnda pensionsåldern eller upphörde tidigast fyra månader innan den pensionsåldern uppnåddes. Pension enligt det grundpensionsskydd som hänför sig till kontinuerlig företagaverksamhet kunde en företagare lyfta tidigast vid 60 års ålder.

I samband med arbetspensionsreformen 2007 överfördes bestämmelserna om finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet till ArPL, medan bestämmelserna om finansieringen av FöPL-tilläggspensionsskyddet överfördes till införandelagen till FöPL. Eftersom det vid den tidpunkten inte längre fanns några fortlöpande LFöPL-tilläggspensionsförsäkringar fanns det inget behov av att ta in de bestämmelser som gällde LFöPL-tilläggspensionssystemet i vare sig LFöPL eller införandelagen till den. Bestämmelserna om LFöPL-tilläggspension upphörde därmed att gälla när LFöPL upphävdes. Samtidigt lades hela systemet med LFöPL-tilläggspensioner ned.

1.2 Finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet

APL-tilläggspensionsskyddet har från första början bekostats antingen uteslutande av de arbetsgivare som ordnat tilläggspensionsskydd eller av de arbetsgivare som ordnat

tilläggspensionsskydd och de arbetstagare som omfattas av tilläggspensionsskyddet gemensamt genom de försäkringsavgifter som tagits ut för tilläggspensionsskyddet. Av arbetstagarna har kunnat tas ut en försäkringsavgift som är högst hälften av den totala försäkringsavgiften inom APL-tilläggspensionsskyddet. Arbetsgivarna har ansvarat för betalningen av hela försäkringsavgiften gentemot pensionsanstalterna, och betalat avgiften till ifrågavarande arbetspensionsförsäkringsbolag, pensionskassa eller pensionsstiftelse för arbetstagarnas del.

Social- och hälsovårdsministeriet har på ansökan av pensionsanstalterna fastställt beräkningsgrunderna för den försäkringsavgift för APL-tilläggspensionsskydd som arbetspensionsförsäkringsbolagen och pensionskassorna tar ut samt beräkningsgrunderna för pensionsanstalternas ansvarsskuld. Beräkningsgrunderna för pensionsstiftelsernas pensionsansvar utfärdades till en början genom föreskrifter av social- och hälsovårdsministeriet och senare genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Nivån på den årliga försäkringsavgiften inom APL-tilläggspensionsskyddet har fastställts så att den fonderade avgiften tillsammans med avkastningen på placeringarna enligt de försäkringsmatematiska principerna i genomsnitt räcker till att bekosta den förmån, inklusive indexhöjningar, som växer under ett år. Försäkringsavgiften har bestått av en fonderad del, en utjämningsdel och en omkostnadsdel. Med den fonderade delen har man täckt kostnaderna för den årliga ökningen i förmånernas fonderade del. Utjämningsavgiften har dimensionerats så att den tillsammans med den del av avgiften som fonderas ska täcka kommande pensionskostnader, exempelvis kostnader som föranleds av indexjusteringar. Med omkostnadsdelen har man täckt de kostnader som pensionsanstalterna har för förvaltningen av tilläggspensionsskyddet.

Den årliga pension som tjänas in enligt APL-tilläggspensionsskyddet har finansierats så att pensionen fonderas i pensionsförsäkringsbolagets eller pensionskassans ansvarsskuld eller i pensionsstiftelsens pensionsansvar under den tid som arbetstagaren är i arbetslivet. Den ansvarsskuld som uppstår av

pensionsanstalternas APL-tilläggs-pensions-skydd har utgjorts av premieansvar, ersättningsansvar och ett utjämningsbelopp. Pensionsanstalter som försäkrar APL-tilläggs-pensions-skydd har dessutom i beräknings-grunderna för tilläggs-pensions-skyddet ålagts en ansvarsfördelningsstorhet som anger det belopp med vilket pensionsanstalten deltar i ArPL- och SjöPL-pensionsanstalternas gemensamma kostnader i fråga om APL-tilläggs-pensions-skyddet. Ansvarsfördelnings-storheten har varit det sammanlagda beloppet av pensionsanstaltens utjämningsdelar för försäkringsavgifterna inom APL-tilläggs-pensions-skyddet och avkastningen av den ränta som beräknas på tilläggs-pensions-fonderna.

Varje pensionsanstalt har ansvarat för APL-tilläggs-pensions-skyddet till den del som förmånen motsvarar de försäkringsavgifter som betalas till pensionsanstalten eller det pensionsansvar som beräknas för en pensionsstiftelse. Den överstigande utgiften har bekostats av ArPL- och SjöPL-pensionsanstalterna gemensamt.

I pensionssystemet för den privata sektorn har en del av de kostnader som föranleds av grundpensions-skyddet fördelats så att pensionsanstalterna bekostar dem gemensamt via utjämnings-systemet. Också en del av det registrerade tilläggs-pensions-skyddet, bl.a. den pensionsutgift som föranleds av index och delvis också det tilläggs-pensions-skydd som tjänats in under premiebefrielse (t.ex. under den tid som förmånstagaren får invalid- och arbetslöshetspension) har bekostats via utjämnings-systemet. För att bekosta dessa utgifter för pensionerna inom tilläggs-pensions-skyddet har man använt den utjämningsdel som ingår i tilläggs-pensions-avgiften och den avkastning som influtit på ansvarsskulden för tilläggs-pensions-skyddet från avkastningen på placeringarna och som motsvarar skillnaden mellan beräkningsräntan och fondräntan. Avsikten har varit att dimensionera försäkrings-avgiftens utjämningsdel så att den sammanlagda avkastningen täcker ovanstående utgifter. Vid dimensioneringen av utjämningsdelen har man bl.a. i fråga om indexutvecklingen och utvecklingen i räntenivån varit tvungen att göra antaganden för flera årtionden framåt.

I efterhand har det visat sig att beloppet av utjämningsdelen inom den registrerade APL-tilläggs-pensions-försäkringen åtminstone tidvis underdimensionerades ända fram till början av 2000-talet. Detta berodde på att indexutvecklingen varierade stort på 1970- och 1980-talen. Som mest var indexhöjningarna större än vad man kunde förutse när försäkringsavgifterna fastställdes på 1960- och 1970-talen. Från ingången av 2000 höjde man emellertid rejält nivån på försäkringsavgiftens utjämningsdel. Därefter har försäkringsavgiften för det tilläggs-pensions-skydd som fastställs enligt beräkningsgrunderna ansetts ligga på en tillräckligt hög nivå.

Eftersom nivån på försäkringsavgiften inom APL-tilläggs-pensions-skyddet länge var alltför låg betungas ArPL- och SjöPL-grundpensions-skyddet alltför av en kostnadsbelastning som kommer att fortsätta i årtionden. Från och med 1997 har man varit tvungen att täcka 60—70 procent av kostnaderna för pensionsutgiften inom APL-tilläggs-pensions-skyddet med försäkringsavgifter och medel inom ArPL- och SjöPL-grundpensions-skyddet via det gemensamma utjämnings-systemet för ArPL- och SjöPL-tilläggs-pensions-skyddet samt APL-tilläggs-pensions-skyddet.

Också kostnaderna för pensionerna enligt det registrerade FöPL-tilläggs-pensions-skyddet har finansierats med medel ur det gemensamma utjämnings-systemet för de pensionsanstalter som verkställer FöPL-pensions-skydd. Pensionsanstalter som har försäkrat FöPL-tilläggs-pensions-skydd har i sin helhet bekostat den fonderade delen av FöPL-tilläggs-pensions-skyddet ur sin ansvarsskuld och pensionens utjämningsdel ur sin utjämningsavsättning. Pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggs-pensions-skyddet har emellertid inte räckt till att bekosta pensionens utjämningsdel i sin helhet. Därför har en del av kostnaderna för FöPL-tilläggs-pensions-skyddet kommit att bekostas ur det gemensamma utjämnings-systemet för de pensionsanstalter som verkställer FöPL-pensions-skydd. Eftersom försäkringsavgifterna enligt FöPL inte har räckt till att täcka kostnaderna för FöPL-grundpensionerna och tilläggs-pensionerna har staten varit tvungen att bekosta den återstående

delen, eftersom staten enligt lag ska betala den återstående delen av kostnaderna för FöPL-pensionsskyddet. Sålunda har staten varit tvungen att betala också kostnader som hänförs till pensionerna enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet.

2 Nuläge

2.1 Inledning

Efter pensionsreformen 2007 har inga ändringar gjorts i de bestämmelser som gäller systemet med registrerad tilläggs-pension. Därmed gäller bestämmelserna om tilläggs-pensionssystemet fortfarande sådana de lydde i ArPL och i införandelagen till den samt i införandelagen till FöPL, vilka lagar trädde i kraft vid utgången av 2007.

Antalet registrerade APL-tilläggs-pensionsförsäkringar har minskat kraftigt under de senaste åren, och de försäkrades medelålder har stigit. Försäkringsbeståndet har minskat på grund av pensioneringar och avslutade anställningsförhållanden. Dessutom har försäkringarna sedan 2001 i allt högre grad ersatts av frivilliga grupp-pensionsförsäkringar hos livförsäkringsbolag.

2.2 Aktiva APL-tilläggs-pensionsförsäkringar

Vid utgången av 2008 var antalet försäkrade inom APL-tilläggs-pensionsskyddet ca 15 000. Antalet försäkrade har minskat snabbt eftersom endast ca 10 600 arbetstagare omfattades av APL-tilläggs-pensionsskydd vid utgången av 2011. Av dessa arbetstagare hade dessutom ca 2 400 tecknat APL-tilläggs-pensionsförsäkring enbart i form av begravningsbidrag och hade ingen kvantitativ tilläggs-pensionsförsäkring alls. För en stor del av i synnerhet de unga arbetstagarna bildas på basis av den registrerade tilläggs-pensionsförsäkringen i praktiken endast begravningsbidrag och ingen kvantitativ tilläggs-pension alls.

Enligt de prognoser som Pensionsskyddscentralen har utarbetat med utgångspunkt i uppgifterna om APL-tilläggs-pensionsskydd

från 2011 kommer ca 2 600 arbetstagare som omfattas av kvantitativt tilläggs-pensionsskydd att vara försäkrade vid utgången av 2016. Om man beaktar också dem som enbart omfattas av begravningsbidrag kommer enligt prognoserna ca 3 400 arbetstagare att omfattas av APL-tilläggs-pensionsskyddet.

Nedan visas en tabell över könsfördelningen i fråga om de försäkrade inom APL-tilläggs-pensionsskyddet 2011. I tabellen upp-tas alla tilläggs-pensionsförsäkrade samman-lagt och dessutom separat de som endast har försäkrat en förmån som gäller begravnings-bidrag. I siffrorna ingår personer vars målsat-ta förmån inom någon tilläggs-pension är större än 0 euro.

Antalet tilläggsförsäkrade år 2011

Antal	Män	Kvin- nor	Samman- lagt
Alla samman-lagt	5 300	5 300	10 600
Enbart begravnings-bidrag	1 200	1 200	2 400

Antalet registrerade APL-tilläggs-pensionsförsäkringar har alltså minskat betydligt under de senaste åren. På grund av de försäkrades åldersstruktur förutspås denna utveckling fortsätta. Bland de försäkrade finns emellertid fortfarande också relativt unga arbetstagare. Därför kommer det att ta flera årtionden innan de allra sista av de fortlöpande APL-tilläggs-pensionsförsäkringarna avslutas.

Systemet med registrerade APL-tilläggs-pensioner är rätt komplicerat och verkstäl-landet av systemet kräver specialkompetens och separata informationssystem som måste förnyas med jämna mellanrum. I fortsätt-ningen kommer kostnaderna för verkställan-det av APL-tilläggs-pensionssystemet att bli oskäligt höga i förhållande till antalet försäk-rade arbetstagare.

2.3 Beloppet av löpande APL-tilläggs pensioner

Det registrerade APL-tilläggs pensions skyddet har inte längre samma betydelse för arbetstagarnas pensionsskydd som det hade när arbetspensionssystemet infördes och grundpensionens belopp i allmänhet var relativt litet. Av den första tabellen nedan framgår hur stor andel beloppet av den registrerade APL-tilläggs pensionen för närvarande i genomsnitt utgör av det totala beloppet av den självintjänade arbetspensionen. I tabellen har samtliga pensionstagare som lyfter registrerat APL-tilläggs pensions skydd delats in enligt det totala beloppet av arbetspensionerna. I siffrorna i tabellen ingår inte familjepension. Siffrorna är från 2011. Medelpensionen i fråga om pensioner enligt det registrerade tilläggs pensions skyddet som inleddes 2011 var 82,49 euro per månad. Tilläggs pensionen är i genomsnitt ca 6–10 procent av den totala arbetspensionen.

Total arbetspension, euro	Personer	Medelpensionen inom tilläggs pensions skyddet, euro per månad
Under 300	1 207	11,67
300–599	2 374	28,19
600–999	7 566	58,44
1000–1599	24 791	99,42
1600–2999	36 855	149,94
3000–3999	7 634	244,51
4000–4999	3 138	338,39
5000 eller mera	3 243	799,23
Sammanlagt	86 808	161,67

Nedan visas en motsvarande tabell över tilläggs pensioner i form av familjepension. Förmånstagarna för de största tilläggs pensionerna i form av familjepension är i huvudsak kvinnor och personer i åldern 80–90 år. Medelpensionen inom tilläggs pensionerna i

form av familjepension är högre än inom de övriga tilläggs pensionerna. Detta förklaras av att förmånslåtarna inom familjepensionerna, alltså de personer för vilka tilläggs pension i form av familjepension har beräknats på basis av den intjänade pensionen, i genomsnitt har varit äldre än andra pensionstagare med tilläggs pension. De har således inte hunnit tjäna in lika mycket grundpension. Därför har en större del av familjepensionsskyddet behövt täckas genom tilläggs pension i form av familjepension.

Total familjepension, euro	Personer	Medelfamiljepensionen inom tilläggs pensions skyddet, euro per månad
Under 300	1 077	52,33
300–599	2 051	80,09
600–999	4 434	141,16
1000–1599	2 917	233,79
1600–2999	1 352	425,63
3000–3999	194	902,03
4000–4999	73	1 250,27
5000 eller mera	77	2 455,15
Sammanlagt	12 175	210,21

2.4 Tilläggs pension som köps med en engångsavgift

För närvarande har arbetsgivaren rätt att vid pensionsfall med en engångsavgift köpa en höjning av en arbetstagares pension (kvantitativ tilläggs pension), om ett sådant villkor ingår i det försäkringsavtal som gäller registrerat tilläggs pensions skydd. Ett sådant villkor kunde tas in i försäkringsavtal fram till den 31 december 2005. Därefter har ett sådant villkor inte varit möjligt. Bestämmelser om kvantitativ tilläggs pension som köps med en engångsavgift finns i social- och hälsovårdsministeriets förordning om villkoren för registrering av frivilliga tilläggs förmåner som avses i 11 § i lagen om pension för ar-

betstagare (1150/2004). Till de största grupper för vilka en arbetsgivare vid pensionsfall har köpt kvantitativ tilläggspension med en engångsavgift hör arbetstagare som i samband med bolagisering av statliga inrättningar genom särskilda lagar eller avtal som gäller bolagiseringen har garanterats pensionskydd på åtminstone samma nivå som enligt lagen om statens pensioner (1295/2006; StaPL). I en sådan situation beräknas arbetstagarens pension vid pensionsfallet som om han eller hon hade omfattats av StaPL fram till tidpunkten för pensioneringen. Från den sålunda beräknade pensionen drar man av beloppet av den pension som arbetstagaren har tjänat in enligt ArPL. Arbetsgivaren köper vid pensionsfallet den ovannämnda skillnaden genom en engångsavgift, som en kvantitativ tilläggspension för arbetstagaren.

2.5 Tidpunkten då en invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet omvandlas till ålderspension

Inom grundpensionsskyddet enligt pensionslagarna för den privata sektorn är slutåldern för invalidpension för återstående tid 63 år. Inom tilläggspensionsskyddet används som slutålder för invalidpension för återstående tid den pensionsålder som gäller enligt den registrerade tilläggspensionsförsäkringen. Den pensionsåldern kan vara lägre eller högre än 63 år, dock minst 55 och högst 65 år. Inom tilläggspensionsskyddet omvandlas en invalidpension till ålderspension vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen, medan en invalidpension enligt grundpensionsskyddet omvandlas till ålderspension vid 63 års ålder. Det är alltså möjligt för en person att samtidigt lyfta invalidpension enligt ArPL och ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet eller omvänt. Pensionstagarna kan ha svårt att förstå en situation som den ovannämnda, där ålderspensionen börjar vid olika tidpunkter. Det faktum att invalidpension omvandlas till ålderspension vid olika pensionsåldrar försvårar också handläggningen av pensionerna vid pensionsanstalterna och fördubblar arbetsmängden vid behandlingen av pensionsärenden.

2.6 Finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet

Huvudprinciperna för finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet har varit oförändrade från det att systemet med registrerad tilläggspension infördes.

Den nuvarande försäkringsavgiften inom APL-tilläggspensionsskyddet motsvarar enligt uppskattning fullständigt den tillväxta och fonderade förmånen under ifrågavarande år. Eftersom försäkringsavgiften emellertid var underdimensionerad fram till 2000-talet finansieras APL-tilläggspensionsskyddet fortfarande ur det gemensamma utjämningsystemet för ArPL- och SjöPL-grundpensionsskyddet samt APL-tilläggspensionsskyddet. År 2010 betalades det ut APL-tilläggspensioner till ett belopp av 206 miljoner euro, varav den andel som täcktes med försäkringsavgifter och medel från ArPL- och SjöPL-grundskyddet var 138 miljoner euro. Omkring 60—70 procent av kostnaderna för systemet med registrerad APL-tilläggspension har sedan 1990-talets senare hälft täckts med försäkringsavgifter och medel från grundskyddet.

De utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggspensionsskyddet som de pensionsanstalter som verkställer FöPL-tilläggspensionsskyddet förfogar över har inte räckt till att täcka kostnaderna för utjämningsdelarna inom FöPL-tilläggspensionerna, dvs. de delar som överstiger de fonderade delarna. Därför har en del av dem kommit att bekostas via utjämningsystemet för FöPL-pensionsskyddet. Eftersom försäkringsavgifterna inom FöPL-pensionsskyddet inte räcker till att täcka kostnaderna för FöPL-pensionsskyddets utjämningsystem, dvs. de utgifter som föranleds av FöPL-pensionsskyddet och FöPL-tilläggspensionsskyddet, har staten enligt lagen bekostat den återstående delen. Därmed har staten varit tvungen att bekosta också sådana utgifter som föranleds av pensionerna enligt FöPL-tilläggspensionsskyddet. Av tabellen nedan framgår statens kostnadsandel av FöPL-tilläggspensionsskyddet i miljoner euro 2006—2012.

Enligt gängse värde

År	Miljoner euro
2006	0,4
2007	0,9
2008	0,7
2009	1,8
2010	2,4
2011	2,0
2012	2,9

3 Föreslagna ändringar

3.1 Nedläggning av systemet med APL-tilläggspensioner

Det kan inte längre anses vara vare sig motiverat eller ändamålsenligt att fortsätta med försäkringarna inom det registrerade APL-tilläggspensionsskyddet. Det registrerade tilläggspensionsskyddet fyller inte längre samma syfte med tanke på arbetstagarens pensionsskydd som man ursprungligen eftersträvade när systemet med registrerad APL-tilläggspension infördes. Eftersom antalet registrerade tilläggspensionsförsäkringar har varit ringa och tilläggspensionsbeloppets andel av arbetstagarnas totala pensionsbelopp varit liten, och eftersom antalet och andelen hela tiden minskar, har detta medfört och kommer även framöver i allt högre grad att medföra att omkostnaderna för systemet med registrerad APL-tilläggspension blir oskäligt stora i förhållande till det tilläggspensionsskydd som fås. Denna utveckling kan förväntas fortsätta i årtionden framöver. Dessutom kommer man i framtiden att vara tvungen att bekosta en allt större relativ andel av det registrerade tilläggspensionsskyddet med försäkringsavgifterna inom grundpensionsskyddet och med avkastningen av dem. Kostnadsbeloppen beräknas emellertid börja minska efter något år.

Av ovan nämnda skäl föreslås det i propositionen att systemet med registrerat APL-tilläggspensionsskydd läggs ned. Den naturliga tidpunkten för att lägga ned systemet vore årsskiftet 2016—2017 när också andra ändringar i arbetspensionslagstiftningen avses träda i kraft i enlighet med det arbetskar-

riäravtal som arbetsmarknadens centralorganisationer ingick den 22 mars 2012. Nedläggningen av APL-tilläggspensionssystemet ska enligt förslaget ske så, att de fortlöpande APL-tilläggspensionsförsäkringarna avslutas direkt med stöd av lag den 31 december 2016, och den pension som tjänats in fram till den tidpunkten ombildas till ett fribrev motsvarande en pensionsålder på 65 år.

Att APL-tilläggspensionssystemet läggs ned innebär att tilläggspensionen slutar växa och att det inte längre efter den 31 december 2016 tas ut någon försäkringsavgift för APL-tilläggspensionsförsäkring hos arbetsgivarna och arbetstagarna. Den tilläggspension som tjänats in fram till tidpunkten för avslutandet ska enligt förslaget ombildas till ett fribrev som motsvarar en pensionsålder på 65 år. Också den tilläggspension i form av familjepension som tjänats in fram till tidpunkten för nedläggningen ombildas till fribrev. Så har man förfarit också hittills när en registrerad APL-tilläggspensionsförsäkring av någon orsak har avslutats. Genom de föreslagna bestämmelserna om nedläggning av systemet med APL-tilläggspension ändras inte de bestämmelser som gäller rätten till familjepension enligt de utvidgade villkoren. Därmed kvarstår rätten till familjepension enligt utvidgade villkor sådan som den reglerades i samband med arbetspensionsreformen 2005. De tilläggspensioner som alltså löper vid tidpunkten för nedläggningen kommer att betalas ut även framöver.

Det föreslås också att arbetstagarna trots nedläggningen av systemet med registrerad APL-tilläggspension fortfarande ska ha rätt till ålderspension vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsskyddet. En förutsättning för detta är att arbetstagarens anställningsförhållande som tilläggspensionsskyddet har hänfört sig till fortsätter fram till pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern nås. Detta motsvarar de gällande bestämmelserna i en situation där en tilläggspensionsförsäkring eller anställningsförhållandet för en arbetstagare som omfattats av tilläggspensionsskydd upphör tidigast fyra månader innan pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet uppnås. Det föreslås också att pension enligt grundpensionsskyd-

det trots att tilläggspensionsförsäkringen avslutas såsom hittills ska beviljas vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsskyddet och som omvandlats till att motsvara pensioneringsåldern. Avsikten är att pensioner enligt pensionslagarna för den privata sektorn såsom hittills ska omvandlas till att motsvara pensioneringsåldern på det sätt som bestäms i social- och hälsovårdsministeriets förordning om uträkning av arbetspension i vissa fall (1148/2004). Också pensioner enligt pensionslagarna för den offentliga sektorn ska enligt förslaget omvandlas till att motsvara pensioneringsåldern på samma sätt som hittills.

Arbetsgivaren har inte rätt att ensidigt ändra anställningsvillkoren. Om tilläggspensionsskydd är ett anställningsvillkor innebär nedläggningen av systemet med registrerad APL-tilläggspension i fråga om de arbetstagare som är anställda i anställningsförhållande vid tidpunkten för nedläggningen att vederlaget för arbetsprestationen minskar och anställningsvillkoren alltså försämras i fråga om det tilläggspensionsskydd som inte längre växer under den tid som anställningen fortsätter efter nedläggningen. Denna försämring kan arbetsgivaren kompensera sina anställda för exempelvis genom att teckna en frivillig gruppensionsförsäkring motsvarande tilläggspensionsskydd i ett livförsäkringsbolag, eller på något annat sätt som arbetsgivaren avtalar med arbetstagarna. För att ge arbetsgivarna tillräckligt med tid att införa arrangemang för att kompensera de anställda för förlusten av det registrerade APL-tilläggspensionsskyddet är det viktigt att den lag där det föreskrivs om avslutandet av de registrerade APL-tilläggspensionsförsäkringarna den 31 december 2016 träder i kraft vid ett betydligt tidigare datum än då de registrerade APL-tilläggspensionsförsäkringarna avslutas. Därför föreslås det att den lagen ska träda i kraft den 1 januari 2014.

Pensionsanstalterna har uppgifter om de arbetsgivare som har ordnat registrerat APL-tilläggspensionsskydd för sina anställda. Pensionsanstalterna har också uppgifter om de arbetstagare som omfattas av registrerad tilläggspensionsförsäkring. Med tanke på avtalet om eventuella arrangemang för att ersätta tilläggspensionsskyddet är det viktigt

att ovannämnda arbetsgivare och arbetstagare så snart som möjligt efter den föreslagna lagens ikraftträdande får information om att de registrerade tilläggspensionsförsäkringarna kommer att avslutas vid utgången av 2016. Därför föreslås i lagens ikraftträdandebestämmelser en bestämmelse som förpliktar de pensionsanstalter som sköter tilläggspensionsförsäkringar att senast den 30 april 2014 genom ett brev informera de berörda arbetsgivarna och arbetstagarna om att försäkringarna avslutas vid utgången av 2016. Avsikten är att pensionsanstalterna i detta informationsbrev också ska informera om olika alternativ för hur arbetsgivaren kan ordna sådant skydd för sina anställda som ersätter det registrerade tilläggspensionsskyddet, exempelvis i form av en gruppensionsförsäkring i ett livförsäkringsbolag. Arbetsgivaren ska också kunna avtala med sina anställda om andra, ersättande förmåner som kan kompensera för den tilläggspension som inte längre tjänas in.

När pensionsanstalterna lämnar den information som avses ovan ska de använda den brevmall med motsvarande innehåll som pensionsanstalterna har utarbetat tillsammans med Pensionsskyddscentralen.

I ikraftträdandebestämmelserna föreslås också en bestämmelse enligt vilken ovannämnda pensionsanstalter utöver detta informationsbrev senast den 31 oktober 2014 ska sända ett separat brev till de berörda arbetsgivarna och till var och en av de berörda arbetstagarna med en uppskattning av beloppet av det tilläggspensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas. Syftet med detta brev är närmast att vara en hjälp när arbetsgivarna och arbetstagarna avtalar om något annat sätt att ersätta det pensionsskydd som arbetstagaren inte tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas.

3.2 Tilläggspension som bekostas med en engångsavgift

I propositionen föreslås det vidare att en arbetsgivare när de registrerade tilläggspensionsförsäkringarna avslutas den 31 december

2016 ska ha rätt att med en engångsavgift köpa kvantitativ tilläggspension för sådana anställda i en grupp inom den personkrets som omfattas av tilläggspensionsförsäkringen som uppnår pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet senast 2016 och vars anställningsförhållande hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet fortgår. En ytterligare förutsättning är att ett villkor som avser tilläggspension som bekostas med en engångsavgift ingår i försäkringsavtalet mellan arbetsgivaren och pensionsanstalten. Ett sådant villkor kunde tas in i försäkringsavtal fram till den 31 december 2005. Numera kan alltså ett sådant villkor inte längre tas in.

Storleken på engångsavgiften ska enligt förslaget fastställas så att den räcker till att täcka den totala pensionsutgiften för den köpta tilläggspensionen. Därmed medför den föreslagna ändringen inga kostnader som ska täckas via ArPL- och SjPL-pensionsanstalternas gemensamma utjämningsystem.

En kvantitativ tilläggspension som kan köpas med en engångsavgift skulle vara ett sätt för arbetsgivaren att ersätta sina anställda för den förlust av pensionsskydd som annars skulle följa av nedläggningen av systemet med registrerade APL-tilläggspensioner.

3.3 Invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet ombildas till ålderspension vid samma tidpunkt som enligt grundpension

I propositionen föreslås det att en invalidpension enligt tilläggsskyddet ska ombildas till ålderspension från samma tidpunkt som en invalidpension enligt grundpensionsskyddet, dvs. enligt de gällande bestämmelserna från ingången av den kalendermånad som följer efter att personen i fråga fyllde 63 år. Ändringen ska gälla såväl APL- som FöPL-tilläggspensioner. Den föreslagna ändringen avses träda i kraft vid ingången av 2014 och ska gälla sådana invalidpensioner enligt tilläggspensionsskyddet där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter. Ändringen ska också gälla sådana invalidpensioner enligt tilläggspensionsskyddet där pensionsfallet inträffar innan ändringen träder i

kraft. En förutsättning ska då vara att arbetstagaren uppnår pensionsåldern enligt grundpensionsskyddet efter ändringens ikraftträdande. Därmed ska ändringen kunna gälla även invalidpensioner som är löpande när ändringen träder i kraft. Eftersom det för närvarande finns ett antal löpande arbetslöshetspensioner som omfattas av APL-tilläggspensionsskydd kommer den föreslagna ändringen av åldern då ålderspensionen börjar löpa att gälla också dessa arbetslöshetspensioner. Eftersom det inte längre finns några löpande arbetslöshetspensioner som omfattas av FöPL-tilläggspensionsskydd kommer ändringen inte att gälla dem.

Den föreslagna ändringen innebär följande: om pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet är lägre än 63 år omvandlas en full invalidpension till en ålderspension av samma storlek vid den nuvarande pensionsåldern enligt grundskyddet, dvs. vid 63 års ålder, när den för närvarande omvandlas till en ålderspension av samma storlek vid en lägre ålder än 63 år. En full invalidpension ska enligt förslaget omvandlas till en ålderspension av samma storlek vid 63 års ålder också om pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet är 64 eller 65 år.

En full invalidpension enligt de villkor för tilläggspensionsskyddet som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt är av samma storlek som den målsatta pensionen och delinvalidpensionen är hälften av den målsatta pensionen. Inom tilläggspensionerna särskiljs därmed inte någon pensionsdel för återstående tid på samma sätt som i fråga om invalidpension enligt grundpensionsskyddet. Den föreslagna ändringen har därmed ingen betydelse med tanke på pensionsdelen för återstående tid. Eftersom full invalidpension och ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet är lika stora till beloppet kommer den föreslagna ändringen inte heller i övrigt att försämra enskilda personers pensionsskydd.

I fråga om delinvalidpension innebär den föreslagna ändringen att om pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet är 64 eller 65 år omvandlas en delinvalidpension till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension vid 63 års ålder. I fråga om dessa personer innebär ändringen en förbättring jämfört med nuläget, eftersom de kommer att

lyfta pension enligt tilläggspensionsskyddet till ett större belopp och vid en tidigare tidpunkt än vad som är fallet i dag. Om t.ex. pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet är 65 år kommer pensionstagaren att lyfta en pension som är lika stor som ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet, dvs. dubbelt större än delinvalidpensionen, två år tidigare än enligt de gällande bestämmelserna.

Den föreslagna ändringen gäller emellertid inte sådana delinvalidpensioner där pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet är lägre än 63 år och där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017. I fråga om dessa personer kommer delinvalidpensionen fortfarande att ombildas till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension redan vid en lägre pensionsålder än 63 år. Därmed kommer den föreslagna ändringen alltså inte heller i fråga om delinvalidpensioner att innebära att någon enskild persons pensionsförmåner försämras.

Den föreslagna ändringen ökar pensionsanstaltarnas kostnader i fråga om de delinvalidpensioner som i och med ändringen kommer att omvandlas till ålderspension vid 63 års ålder i stället för vid 64 eller 65 års ålder. Samtidigt kommer ändringen emellertid att minska arbetsbördan vid pensionsanstalterna samt pensionsanstaltarnas omkostnader. I stället för att som hittills meddela två beslut kan en pensionsanstalt meddela endast ett beslut i sådana fall där en invalidpension omvandlas till ålderspension såväl i fråga om tilläggspensionen som grundpensionen. Detta är mer lättfattligt också med tanke på pensionstagarna.

3.4 Ändring av finansieringen av det registrerade tilläggspensionsskyddet

Det föreslås att finansieringen av APL-tilläggspensionerna ska ske helt och hållet via det gemensamma utjämningsystemet för grundpensionsskyddet enligt ArPL och SjPL samt APL-tilläggspensionsskyddet. Den föreslagna ändringen kommer inte att öka kostnadsandelen enligt ArPL eller SjPL när det gäller tilläggspensionerna, utan den kommer att ha karaktären av en teknisk ändring som

underlättar verkställigheten. Därmed kommer ändringen inte heller att påverka försäkringsavgifterna enligt ArPL eller SjPL. Ändringen kommer att förenkla pensionsanstaltarnas försäkringsteknik och minska omkostnaderna. De bestämmelser som gäller den föreslagna ändringen avses träda i kraft vid ingången av 2017. Före den tidpunkten ska de gällande bestämmelserna tillämpas sådana de gäller till utgången av 2016.

Den föreslagna ändringen innebär att utgifterna för APL-tilläggspensionerna i fortsättningen kommer att vara sådan pensionsutgift som ArPL- och SjPL-pensionsanstalterna ska bekosta gemensamt och som helt och hållet ska täckas med medel ur det gemensamma utjämningsystemet. Inom ramen för ändringen ska de nuvarande ansvarerna inom tilläggspensionsskyddet, dvs. försäkringsavgifterna och ersättningsansvaren samt utjämningsbeloppen, i sin helhet överföras till den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som ska inrättas för varje pensionsanstalt. Enligt uppskattning kommer utjämningsbeloppet vid överföringen att uppgå till ca 60 miljoner euro, vilket är ca 0,1 procent av lönesumman. Ändringen kommer att minska kostnaderna för APL-tilläggspensionsskyddet inom utjämningsystemet med en motsvarande summa.

Avsikten är att man ur den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som kommer att inrättas för varje pensionsanstalt ska frigöra medel till utjämningsystemet på systemnivå i samma takt som medel med hjälp av den nuvarande tekniken enligt uppskattning skulle frigöras till det gemensamma utjämningsystemet ur ansvarsskulden inom APL-tilläggspensionsskyddet. På så sätt vill man säkerställa att ändringen inte har några verkningar när det gäller kostnadsfördelningen mellan ArPL, SjPL och tilläggspensionsskydden enligt APL eller på försäkringsavgifterna enligt ArPL eller SjPL.

För att ansvarsskulden inom APL-tilläggspensionsskyddet ska vara så stor som möjligt i det skede när den överförs till den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som ska inrättas för varje pensionsanstalt, föreslås det att den övre gränsen för utjämningsbeloppet för ansvarsskulden slopas redan vid ingången av 2014. Detta ska göras

genom en ändring av beräkningsgrunderna för APL-tilläggspensionsskyddet. För närvarande överförs de medel som överstiger den övre gränsen för utjämningsbeloppet till pensionsanstaltens solvenskapital och bidrar på så sätt till att öka de sänkningar av ArPL-avgiften som pensionsanstalten beviljar. Om den övre gränsen för utjämningsbeloppet slopades i beräkningsgrunderna skulle de medel som överstiger den övre gränsen kvarstå i ansvarsskulden för APL-tilläggspensionsskyddet och användas till att bekosta pensionerna.

Eftersom genomförandet av den ändring som föreslås i finansieringen förutsätter tidskrävande ändringar i informationssystemen är det ändamålsenligt att ändringen genomförs i samband med nedläggningen av systemet med registrerad APL-tilläggspension. Samtidigt som tilläggspensionsförsäkringarna avslutas ska enligt förslaget de pensions-specifika ansvaren inom APL-tilläggspensionssystemet jämte utjämningsbeloppet den 1 januari 2017 överföras till den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som inrättas för varje pensionsanstalt. Avsikten är att ansvaren inom APL-tilläggspensionsskyddet ska beräknas på det nuvarande sättet fram till och med den 31 december 2016, vid vilken tidpunkt det står klart hur mycket medel som bör överföras till den utjämningsavsättning som inrättas. Överföringen föranleder alltså ingen ny ansvarsberäkning. Enligt förslaget ska APL-tilläggspensionerna från 2017 i sin helhet bekostas via ArPL- och SjöPL-pensionsanstalternas gemensamma utjämningsystem. APL-tilläggspensionsskyddets andel av kostnaderna för det gemensamma utjämningsystemet kommer enligt förslaget att frigöras ur den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som ska inrättas.

För närvarande finns bestämmelser om finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet och om kostnadsfördelningen i 177 § i ArPL. Bestämmelser om nedläggningen av systemet med APL-tilläggspensioner föreslås i införandelagen till ArPL, till vilken också bestämmelserna om finansieringen av och kostnadsfördelningen i fråga om tilläggspensionsskyddet föreslås bli överförda. Det föreslås att 177 § i ArPL upphävs från och med

den 1 januari 2014, men paragrafen föreslås bli tillämpad till slutet av år 2016 sådan den lyder vid upphävandet.

De bestämmelser som gäller finansieringen av och kostnadsfördelningen i fråga om APL-tilläggspensionsskyddet som föreslås i införandelagen till ArPL föranleder även vissa preciseringar av bestämmelserna i ArPL och SjöPL.

Verkställigheten av FöPL-tilläggspensionerna omfattar i dag beräkning av tilläggspensioner och ansvarsskuld samt utbetalning av tilläggspensioner. Varje pension delas in i en fonderad del och i en utjämningsdel som bekostas med medel ur utjämningsavsättningen för FöPL-tilläggspensionsskyddet. Även om FöPL-pensionsanstalterna själva har ansvarat för hela tilläggspensionen har i praktiken utjämnings-systemet för FöPL-pensionsskyddet, och därmed staten, deltagit i kostnaderna för FöPL-tilläggspensionerna, eftersom pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggspensionsskyddet inte har räckt till att täcka kostnaderna för utjämningsdelarna inom FöPL-tilläggspensionerna. För att förenkla verkställigheten av FöPL-tilläggspensionssystemet är det motiverat att också FöPL-tilläggspensionerna i sin helhet överförs till att bekostas via utjämnings-systemet för FöPL-pensionsskyddet. Därför föreslås det att finansieringen i fråga om FöPL-tilläggspensionerna ändras på det sätt som beskrivs ovan. Det är ändamålsenligt att ändringen träder i kraft så snabbt som möjligt. Därför föreslås det att ändringen av finansieringen av FöPL-tilläggspensioner ska tillämpas redan från ingången av 2014.

Den föreslagna ändringen lättar upp förvaltningen av FöPL-tilläggspensionerna. Avsikten är att premie- och ersättningsansvaren för de olika pensionslagen ska överföras till de olika pensionsanstalternas befintliga utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggspensionsskydd. Den årliga pensionsutgiften inom FöPL-tilläggspensionsskyddet ska enligt förslaget i sin helhet bekostas med medel ur de olika pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggspensionsskyddet, så länge utjämningsavsättningarna räcker till. När de anstaltspecifika utjämningsavsättningarna har förbrukats ska kost-

naderna i sin helhet täckas med medel ur utjämningsystemet för FöPL-pensionsskyddet. Eftersom FöPL-avgifterna inte räcker till att täcka kostnaderna för utjämningsystemet för FöPL-pensionsskyddet ska staten enligt gällande lag betala den återstående delen av kostnaderna. Staten ska därmed även bekosta en del av kostnaderna för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet. Den föreslagna ändringen påverkar inte det totala beloppet av statens andel av kostnaderna för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet.

4 Ekonomiska konsekvenser

4.1 Konsekvenser för arbetstagarna

De föreslagna ändringarna kommer inte att minska något sådant registrerat tilläggs-pensionsskydd som en arbetstagare tjänar in innan ändringarna träder i kraft.

I propositionen föreslås det att en invalid-pension enligt APL-tilläggs-pensionsskyddet omvandlas till ålderspension vid den åldersgräns på 63 år som gäller enligt grund-pensionsskyddet. Av detta följer att de pensions-tagare som lyfter delinvalidpension enligt tilläggs-pensionsskyddet vars delinvalid-pension enligt förslaget omvandlas till ålderspension vid 63 års ålder i stället för vid nuvarande 64 eller 65 års ålder kommer att lyfta en pension som är lika stor som ålderspension, alltså i förhållande till delinvalid-pensionen en dubbelt så stor pension, ett eller ett par år tidigare.

När det gäller den föreslagna nedläggningen av systemet med registrerade APL-tilläggs-pensioner kan man konstatera att i fråga om de personer som vid utgången av 2011 ännu inte hade tjänat in den målsatta pensionen för ålderspension som tilläggs-pension enligt APL-tilläggs-pensionsskyddet var beloppet av ännu ointjänad ålderspension som tilläggs-pension hos 30 procent av dessa personer mindre än 20 euro i månaden, hos ca 50 procent var beloppet 20—100 euro i månaden och hos ca 20 procent var beloppet större än 100 euro i månaden. Omvandlat i kapital uppgick detta till strax under 50 miljoner euro vid utgången av 2011. Vid utgången av 2016 kommer motsvarande oin-

tjänade kapital bestående av tilläggs-pension i form av ålderspension enligt nuvarande bedömningar att uppgå till ca 15 miljoner euro. I fråga om de arbetstagare vars registrerade tilläggs-pensionsförsäkring kommer att avslutas på grund av nedläggningen av APL-tilläggs-pensionssystemet innebär detta att beloppet av registrerat tilläggs-pensionsskydd som inte längre tjänas in på grund av ändringen kommer att vara i genomsnitt ca 20 euro per månad. Beloppet av tilläggs-pensionsskydd som inte tjänas in kommer beroende på arbetstagaren att ligga mellan 0 och 1 200 euro per månad. När det gäller familjepension kommer enligt uppskattning beloppet av det tilläggs-pensionsskydd som inte tjänas in att vara i genomsnitt ca 10 euro per månad. I fråga om enskilda familjepensioner kommer beloppet att ligga mellan 0 och 600 euro per månad.

4.2 Bedömning av könsrelaterade konsekvenser

De försäkrade inom APL-tilläggs-pensionsskyddet har varit män och kvinnor i jämn distribution. Cirka 5 300 personer av vardera könet var försäkrade vid utgången av 2011. Den målsatta förmånen för ålderspension som tilläggs-pension var i genomsnitt 122 euro för män och 98 euro för kvinnor på 2011 års nivå. Inom familjepensionerna var motsvarande belopp 76 euro för män och 52 euro för kvinnor. Siffrorna reflekterar löneskillnaden mellan kvinnor och män när det gäller medellönen samt den större lönespridningen bland män. Hos vardera könet var den ointjänade, målsatta pensionen vid utgången av 2011 något över 30 euro, bland män 37 euro och bland kvinnor 33 euro. Inom familjepensionerna var motsvarande belopp 23 euro för män och 19 euro för kvinnor. När systemet med APL-tilläggs-pensioner i enlighet med förslaget läggs ned vid utgången av 2016 kommer en del av den målsatta förmånen att inte längre tjänas in. I fråga om detta finns det knappast några skillnader mellan könen. Därför kan nedläggningen av systemet inte anses ha några köns-konsekvenser.

4.3 Konsekvenser för arbetsgivarna

Inom det registrerade tilläggspensions-skyddet är arbetsgivarnas kostnader för tilläggspensionsförsäkringarna de samma oberoende av pensionsanstalten. Hur stora kostnader nedläggningen av systemet med registrerade APL-tilläggspensioner förorsakar arbetsgivarna beror på hur arbetsgivaren och arbetstagaren avtalar om kompensering- en av det tilläggspensionsskydd som arbets- tagaren inte längre tjänar in. Arbetsgivarens kostnader för exempelvis en försäkring i ett livförsäkringsbolag varierar från bolag till bolag och är i regel något högre än kostna- derna för ett registrerat tilläggspensions- skydd, eftersom mortalitetsgrunden och om- kostnadsgrunden, dvs. belastningsgrunden, i livförsäkringsbolagens beräkningsgrunder sannolikt har en mer betryggande karaktär än i grunderna för det registrerade tilläggspen- sionsskyddet och fastställs på annat sätt.

4.4 Konsekvenser för företagare

I det registrerade FöPL-tilläggspensions- skyddet föreslås en liknande ändring som den som föreslås i fråga om arbetstagare, dvs. omvandling av en invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet till ålderspension vid 63 års ålder. Konsekvenserna av de föreslag- na ändringarna för företagarnas pensions- skydd är desamma som i fråga om arbetsta- garna.

De ändringar som föreslås i finansieringen av systemet med registrerade FöPL- tilläggspensioner bedöms inte ha några kon- sekvenser för företagarna.

4.5 Konsekvenser för pensionssystemet

Den föreslagna nedläggningen av systemet med registrerade APL-tilläggspensioner och den föreslagna ändringen i fråga om finansie- ringen av APL-tilläggspensionsskyddet inne- bär en besparing i pensionssystemet i form av minskade omkostnader. Besparingen be- döms uppgå till 1 000 000 euro i året. I övrigt bedöms nedläggningen inte ha några ekono- miska konsekvenser i fråga om pensionssy- stemet, eftersom pensionssystemet på grund

av nedläggningen kommer att gå miste om premieinkomster som emellertid kompen- seras genom den besparing som fås av att pen- sionsutgiften inte växer.

Den föreslagna rätten att köpa APL- tilläggspension med en engångsavgift kom- mer inte att ha ekonomiska konsekvenser för pensionssystemet eftersom engångsavgiften kommer att täcka utgiften för tilläggspensi- onen.

Förslaget att omvandla en invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet till ålderspension vid 63 års ålder i enlighet med grund- pensionsskyddet bedöms i någon mån öka kostnaderna för arbetspensionssystemet i frå- ga om delinvalidpensionerna enligt tilläggs- pensionsskyddet, som i och med ändringen kommer att omvandlas till ålderspension vid 63 års ålder i stället för vid 64 eller 65 års ål- der. På årsnivå är denna kostnad enligt upp- skattning högst 100 000 euro under de första åren, alltså ca 0,0002 procent av lönesum- man. Den årliga kostnaden kommer att mins- ka snabbt när antalet pensioner minskar. Med tanke på pensionssystemet kommer dessutom förvaltningen av pensionerna att förenklas, eftersom pensionsanstalterna för närvarande är tvungna att ändra pensionslaget i två re- priser i sina system för handläggning och be- talning av pensioner, medan de efter den fö- reslagna ändringen endast behöver ändra pensionsslaget en gång. Detta skulle medföra en besparing på ca 100 000 euro om året inom pensionssystemet.

Om APL-tilläggspensionerna från ingång- en av 2017 i sin helhet överförs till att bekos- tas via det gemensamma utjämningsystemet för tilläggspensionsskyddet enligt ArPL, SjöPL och APL innebär detta inte en ytterligare ökning av den andel som ska bekostas en- ligt ArPL och SjöPL. Avsikten är nämligen att den utjämningsavsättning för APL-tilläggs- pensionsskyddet som inrättas efter överfö- ringen ska upplösas i det gemensamma ut- jämningsystemet, uppskattningsvis i samma takt som medel inom ramen för det nuvaran- de systemet frigörs ur ansvaren inom APL- tilläggspensionsskyddet.

I samband med överföringen ska utjäm- ningsbeloppen inom APL-tilläggspensions- skyddet överföras till att utgöra en del av den utjämningsavsättning för APL-tilläggs-

pensionsskyddet som ska inrättas. Detta kommer i någon mån att minska den andel som ska bekostas enligt ArPL och SjPL. Enligt den nuvarande grunden kommer utjämningsbeloppet inom APL-tilläggs-pensionsskyddet förr eller senare att öka bolagens solvenskapital när den övre gränsen överskrids. Efter ändringen kommer utjämningsbeloppet att användas för att bekosta pensionerna enligt det gemensamma utjämnings-systemet för tilläggs-pensionsskyddet enligt ArPL, SjPL och APL. Vid utgången av 2016 kommer utjämningsbeloppen enligt uppskattning att uppgå till sammanlagt ca 60 miljoner euro.

Den föreslagna ändringen i APL-tilläggs-pensionsskyddet innebär att datasystemen förenklas, i och med att de nuvarande pensionerna inte längre behöver delas in i en fonderad del och en utjämningsdel och ingen ansvarsberäkning eller utredning av kostnadsfördelningen i anslutning till detta längre behövs. Den tekniska livscykeln för ett datasystem för ett enskilt försäkringslag är i genomsnitt högst ca 15—20 år. De befintliga datasystemen för tilläggs-pensionsskyddet har byggts för att hantera ett klart större försäkringsbestånd än det nuvarande. Förmåner inom tilläggs-pensionsskydd kommer att beviljas och betalas ut i årtionden framöver. Därför behöver också de datasystem som gäller tilläggs-pensionsskyddet förnyas i något skede, och i framtiden eventuellt i flera omgångar. Kostnaderna för att se över ansvarsberäkningen inom det nuvarande tilläggs-pensionsskyddet bedöms uppgå till minst 200 000 euro per pensionsanstalt.

Genom den förändring som föreslås i fråga om finansieringen av systemet med registrerad FöPL-tilläggs-pension kommer de olika pensionsbolagens utjämningsavsättning för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet enligt uppskattning att minska i något olika takt, eftersom ansvarsbeloppen och åldersfördelningen i fråga om dem som går i pension och dem som redan lyfter pension varierar hos olika bolag. Med tanke på pensionssystemet ses ändringen emellertid inte som problematisk, eftersom samtliga pensionsbolags utjämningsavsättningar kommer att användas upp rätt snabbt efter att ändringen har trätt i kraft.

4.6 Konsekvenser för statsfinanserna

I jämförelse med det nuvarande finansieringssättet medför den föreslagna ändringen av finansieringen av FöPL-tilläggs-pensionsskyddet att statens andel av kostnaderna till en början minskar, eftersom FöPL-tilläggs-pensionerna enligt förslaget nästan i sin helhet ska bekostas med medel ur utjämningsavsättningarna för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet för de pensionsanstalter som försäkrar FöPL-tilläggs-pensionsskydd. Åren 2014—2023 uppskattas statens kostnadsandel minska med ca 1—3 miljoner euro varje år jämfört med det nuvarande finansieringssättet. Åren 2014—2022 kommer statens andel av FöPL-tilläggs-pensionerna att vara några tusen euro per år och år 2023 kommer statens andel att vara cirka en miljon euro. Där-efter andelen ökar med ca 1—3 miljoner euro per år fram till slutet av 2030-talet. År 2024 kommer statens andel av kostnaderna att vara som störst, ca 5,7 miljoner euro. Efter 2030-talet kommer statens andel av kostnaderna för FöPL-tilläggs-pensionerna att balanseras ut så att den motsvarar beloppet av den andel som bestäms enligt det nuvarande finansieringssättet. Jämfört med det nuvarande förfarandet kommer ändringen alltså närmast att påverka den tidsmässiga fördelningen av statens andel. I tabellen nedan anges hur ändringen påverkar den andel av FöPL-tilläggs-pensionsskyddet som staten ska bekosta.

Enligt gängse värde

År	Statens andel av FöPL-tilläggs-pensionsskyddet, miljoner euro		
	Enligt det nuvarande förfarandet	Enligt förslaget	Skillnad
2014	2,6	0,05	-2,5
2023	2,6	1,2	-1,4
2024	2,5	5,7	3,2
2030	1,9	4,8	2,9
2040	1,1	2,7	1,6
2050	1,1	1,1	0,0
2060	0,3	0,3	0,0

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Utöver social- och hälsovårdsministeriet har Pensionskyddscentralen, Finlands näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Tjänstemannacentralorganisationen STTK,

Akava och Suomen Yrittäjät ry deltagit i beredningen. Under beredningen har man också hört Sjömanspensionskassan.

Det har inte begärts några särskilda utlåtanden om propositionen, eftersom de centrala intressegrupperna har hörts i samband med beredningen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare

30 a §. Paragrafen är ny. Bestämmelser om registrerat tilläggspensionsskydd enligt APL finns för närvarande i 32 § 5 och 6 mom. i denna lag. På grund av de ändringar i propositionen som avser nedläggningen av systemet med APL-tilläggspensioner samt finansieringen av och kostnadsfördelningen inom tilläggspensionsskyddet, föreslås i lagen nya bestämmelser om tilläggspensionsskydd. För att bestämmelserna ska bilda en konsekvent helhet föreslås det att bestämmelserna i 32 § 5 och 6 mom. överförs och blir 1 och 2 mom. i denna nya paragraf. Samtidigt föreslås det att ordalydelsen i de bestämmelser som överförs preciseras medan sakinhållet kvarstår oförändrat.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse som innebär att sakinhållet ändras i förhållande till de gällande bestämmelserna. För närvarande ombildas en invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet till ålderspension vid den pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsskyddet. Enligt det föreslagna momentet ska en full invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet ombildas till en ålderspension av motsvarande storlek och en delinvalidpension till ålderspension som motsvarar full invalidpension vid samma tidpunkt som en invalidpension enligt ArPL.

Den föreslagna ändringen ska enligt 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen träda i kraft vid ingången av 2014. Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska ändringen gälla invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter. Ändringen ska emellertid inte gälla delinvalidpensioner där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017 och där pensionsåldern enligt en registrerad tilläggspensionsförsäk-

ring är lägre än 63 år. En sådan delinvalidpension ombildas enligt förslaget till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension redan vid en lägre pensionsålder än 63 år. På så sätt försvagas inte arbetstagarens pensionsskydd jämfört med nuläget.

När pensionsfallet för en delinvalidpension inträffar 2014—2016 innebär den föreslagna bestämmelsen i ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. följande: om pensionsåldern för en delinvalidpension enligt tilläggspensionsskyddet är 55—62 år, ombildas den vid den pensionsåldern till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension. Om däremot pensionsåldern för en delinvalidpension enligt tilläggspensionsskyddet är 63, 64 eller 65 år, ombildas den enligt förslaget till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt ArPL, dvs. enligt de gällande bestämmelserna vid 63 års ålder. När pensionsfallet för en delinvalidpension inträffar efter tidpunkten för nedläggningen av systemet med APL-tilläggspension, dvs. 2017 eller därefter, kommer delinvalidpension enligt tilläggspensionsskyddet alltid att beviljas som fribrevspension. I det fallet är pensionsåldern 65 år. Enligt det föreslagna 30 a § 3 mom. ska emellertid en sådan delinvalidpension enligt tilläggspensionsskyddet ombildas till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt ArPL, dvs. enligt de gällande bestämmelserna vid 63 års ålder.

I ikraftträdandebestämmelsens 3 mom., som gäller ändringen i paragrafens 3 mom., föreslås dessutom en bestämmelse om de fall där ändringen också ska gälla sådana invalidpensioner enligt tilläggspensionsskyddet där pensionsfallet inträffar före år 2014. En sådan situation föreligger enligt förslaget när arbetstagaren uppnår pensionsåldern enligt ArPL medan ändringen är i kraft. Ändringen kan därmed enligt ikraftträdandebestäm-

sens 3 mom. gälla sådana invalidpensioner som är löpande vid ikraftträdandet och sådana invalidpensioner som beviljas efter ändringens ikraftträdande där pensionsfallet inträffar före den tidpunkt då ändringen träder i kraft. I ikraftträdandebestämmelsens 3 mom. utsträcks ändringen till att även omfatta sådana arbetslöshetspensioner enligt tilläggs-pensions-skyddet som är löpande vid ikraftträdandet, om den arbetstagare som får arbetslöshetspension uppnår pensionsåldern enligt ArPL medan ändringen är i kraft.

Också 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen gäller ändringen i paragrafens 3 mom. Enligt bestämmelsen i ikraftträdandebestämmelsen ska ändringen inte gälla sådana delinvalidpensioner enligt APL-tilläggs-pensions-skyddet där pensionsfallet inträffar före 2014 och pensionsåldern enligt tilläggs-pensions-försäkringen är lägre än 63 år. En sådan delinvalidpension ombildas enligt förslaget till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension redan vid en pensionsålder enligt tilläggs-pensions-försäkringen som är lägre än 63 år. Genom bestämmelsen vill man förhindra att arbetstagarens pensions-skydd försvagas jämfört med nuläget.

30 b §. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreslås bestämmelser om nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggs-pensioner. Enligt momentet avslutas försäkringar som gäller registrerat tilläggs-pensions-skydd den 31 december 2016. Av den tilläggs-pension som tjänats in fram till det datumet bildas ett fribrev motsvarande en pensionsålder på 65 år. Också för närvarande motsvarar fribrev som bildas av registrerat tilläggs-pensions-skydd en pensionsålder på 65 år. APL-tilläggs-pensions-försäkringar som är fortlöpande vid slutet av 2016 ska alltså direkt med stöd av lag avslutas den 31 december vid utgången av dagen.

I anslutning till 1 mom. föreslås det i 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen en bestämmelse om att pensionsanstalten ska informera de arbetsgivare som ordnat tilläggs-pensions-försäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringen om att tilläggs-pensions-försäkringarna kommer att avslutas. En pensionsanstalt som vid lagens ikraftträdande har fortlöpande tilläggs-pensions-försäkringar ska enligt förslaget inom fyra månader från

lagens ikraftträdande, dvs. senast den 30 april 2014, genom ett brev informera arbetsgivare som tecknat en tilläggs-pensions-försäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringen om att tilläggs-pensions-försäkringen kommer att avslutas så som avses i 1 mom. I det brevet ska pensionsanstalterna också informera om olika alternativ för hur arbetsgivaren kan ordna skydd som ersätter det pensions-skydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas. Utöver detta informations-brev ska de ovan avsedda pensionsanstalterna senast den 31 oktober 2014 till de berörda arbetsgivarna och till var och en av de berörda arbetstagarna sända ett separat brev med en uppskattning av beloppet av det tilläggs-pensions-skydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas. Uppskattningen ska basera sig på antagandet att arbetstagarens anställningsförhållande hos den arbetsgivare som ordnat tilläggs-pensions-försäkringen fortsätter åtminstone till den pensionsålder som gäller enligt tilläggs-pensions-försäkringen. Syftet med detta brev är närmast att vara en hjälp när arbetsgivarna och arbetstagarna avtalar om något annat sätt att ersätta det pensions-skydd som arbetstagaren inte tjänar in på grund av att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas.

Enligt 2 mom. har arbetstagaren trots att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas rätt till ålderspension enligt grundpensions-skyddet och fribrevspensioner enligt tilläggs-pensions-skyddet vid den pensionsålder som gäller enligt den avslutade tilläggs-pensions-försäkringen. En förutsättning är då att den pensionsåldern vid utgången av år 2016 är lägre än den lägsta åldersgränsen för ålderspension enligt ArPL, som för närvarande är 63 år. Ett ytterligare villkor är att arbetstagarens anställningsförhållande hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggs-pensions-skyddet fortsätter fram till den nämnda pensionsåldern eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern nås. För att arbetstagaren ska få lyfta ålderspension krävs det också att han eller hon inte längre står i det anställnings-förhållande som tilläggs-pensions-skyddet gäller. När det gäller grundpensions-skyddet finns bestämmelser om att anställningsförhål-

landet ska ha upphört för att ålderspension ska beviljas i 11 § 1 mom. i ArPL. Rätten att även lyfta ålderspension enligt grundpensionsskyddet vid den lägre pensionsålder som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen ska emellertid inte gälla ålderspension enligt KomPL, som enligt de gällande bestämmelserna kan beviljas tidigast efter uppnådd 63 års ålder.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om att arbetsgivaren när systemet med APL-tilläggspension upphör har rätt att med en engångsavgift köpa en höjning av tilläggspensionsbeloppet (kvantitativ tilläggspension) för sådana arbetstagare som uppnår pensionsåldern enligt tilläggspensionsskyddet innan tilläggsförsäkringen avslutas och som fortfarande är anställda hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet. Om arbetsgivaren utnyttjar denna rätt ska det tilläggskydd som köps med en engångsavgift gälla samtliga arbetstagare i en grupp inom den personkrets som omfattas av tilläggspensionsförsäkringen, när de uppfyller ovan nämnda villkor. Ett annat villkor är enligt förslaget att det redan tidigare i försäkringsavtalet mellan arbetsgivaren och pensionsanstalten har tagits in en möjlighet att vid pensionsfall köpa tilläggspension med en engångsavgift. I de situationer där något pensionsfall ännu inte har inträffat ska beloppet av den tilläggspension som bekostas med en engångsavgift beräknas utifrån antagandet att pensionsfallet för ålderspensionen inträffar den 31 december 2016.

30 c §. Paragrafen är ny. Den gäller finansieringen av och kostnadsfördelningen inom APL-tilläggspensionsskyddet. Denna nya paragraf avses träda i kraft vid ingången av 2017. För närvarande finns bestämmelser om finansieringen av APL-tilläggspensionsskyddet i 177 § i ArPL. Avsikten är att dessa bestämmelser ska överföras till denna nya paragraf. Samtidigt föreslås bestämmelserna om finansieringen av tilläggspensionsskyddet och kostnadsfördelningen bli ändrade så att förmånerna inom APL-tilläggspensionsskyddet härnäst ska bekostas gemensamt av alla pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt ArPL och SjPL, på samma sätt som de gemensamt bekostade delarna av ArPL- och SjPL-pensionerna. En bestämmel-

se om detta föreslås i 1 mom. Av förmånerna inom APL-tilläggspensionsskyddet är för närvarande enligt 179 § 1 mom. i ArPL de delar som överstiger de i 177 § i ArPL nämnda fonderade delar som uträknas enligt beräkningsgrunderna sådana som ska bekostas gemensamt.

Enligt 2 mom. ska de pensionsanstalter som försäkrat APL-tilläggspensionsskydd årligen delta i fördelningen av kostnaderna för de delar av ArPL- och SjPL-pensionerna som ska bekostas gemensamt och av kostnaderna för pensionerna enligt APL-tilläggspensionsskyddet med en andel av sin utjämningsavsättning för APL-tilläggspensionsskyddet som beräknas enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i ArPL. Bestämmelser om hur denna andel ska fastställas utfärdas enligt förslaget i den förordning som avses i 179 § 4 mom. i ArPL. Avsikten är att andelen ska fastställas så att fonderingsgraden inom APL-tilläggspensionsskyddet, dvs. det sammanlagda beloppet av utjämningsavsättningarna i förhållande till den sammanlagda utgiften för förmånerna inom APL-tilläggspensionsskyddet under de kommande åren, ska ligga på samma nivå som den enligt uppskattning hade varit utan den föreslagna ändringen.

Den föreslagna ändringen i 2 mom. underlättar verkställandet av tilläggspensionsskyddet. Den förenklar avstämningen av kostnaderna för utbetalade pensioner när den utbetalade pensionen enligt tilläggspensionsskyddet inte längre med hänsyn till kostnadsfördelningen behöver delas in i de fonderade delar som de olika pensionsanstalterna ansvarar för och i en utjämningsdel.

Enligt 3 mom. består pensionsanstalternas ansvar för APL-tilläggspensionsskyddet i sin helhet av utjämningsavsättningen. Alla nuvarande ansvar enligt APL-tilläggspensionsskyddet föreslås bli överförda till den utjämningsavsättning för APL-tilläggspensionsskyddet som ska inrättas vid ingången av 2017. Till utjämningsavsättningen ska enligt förslaget årligen överföras avkastningen av den beräkningsränta som fastställs i de beräkningsgrunder som avses i 166 § i ArPL. Samtidigt ska från utjämningsavsättningen dras av pensionsanstaltens andel av den kostnadsfördelning som avses i 2 mom. Dessu-

tom ska från utjämningsavsättningen dras av de omkostnadsdelar som täcker kostnaderna för förvaltningen av förmånerna.

Upplösningstakten i fråga om utjämningsavsättningen för APL-tilläggs-pensions-skyddet ska fastställas i beräkningsgrunderna för APL-tilläggs-pensions-skyddet så att den tillräckligt noga motsvarar den takt med vilken ansvaren skulle ha upplösts utan någon ändring, dvs. så att den uppskattade fonderingsgraden inom tilläggs-pensions-skyddet kvarstår på samma nivå som tidigare. På så sätt kommer ändringen inte i nämnvärd grad att påverka beloppet av den finansiering som via utjämnings-systemet kanaliseras från grund-pensions-skyddet till tilläggs-pensions-förmånerna, och därmed inte heller påverka nivån på ArPL- och SjöPL-försäkrings-avgifterna. Avsikten är att utjämningsavsättningen för APL-tilläggs-pensions-skyddet ska upplösas med hjälp av en koefficient. Koefficientens storlek 2017 och hur snabbt den ska öka under de därpå följande åren ska bestämmas i beräkningsgrunderna på basis av förhandskalkyler. Koefficientens storlek och ökningstakt ska vid behov kunna justeras i beräkningsgrunderna om man märker att utvecklingen avviker från förhandskalkylerna på så sätt att koefficienten inte längre förverkligar målet om en upplösningstakt som motsvarar den nuvarande tekniken.

I de nuvarande ansvaren för APL-tilläggs-pensions-skyddet ingår omkostnader som hänförs till kostnader för beviljande och utbetalning av pensioner samt ansvarsberäkningen. Beloppet av den omkostnad som ingår i ansvaren utgör 1 procent av de fonderade delarna av avgiften, och det belopp som frigörs utgör 1 procent av den fonderade pensionsutgift som pensionsanstalten ansvarar för. Efter den finansieringstekniska ändringen kommer dessa omkostnader att utgöra en del av utjämningsavsättningen. Hur omkostnaderna frigörs från ansvaret ska enligt förslaget fastställas närmare i de beräkningsgrunder som avses i 166 § i ArPL.

I och med att samtliga förmåner enligt APL-tilläggs-pensions-skyddet från och med den 1 januari 2017 ska bekostas gemensamt, kommer hela förmånsbeloppet att bekostas gemensamt. Enligt förslaget ska de gällande bestämmelserna tillämpas på beräknings-

grunderna för ansvarsskulden och pensionsansvaret fram till utgången av 2016. Också 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen gäller nedläggningen av systemet med APL-tilläggs-pension och ändringen av finansieringen av och kostnadsfördelningen inom systemet. Enligt momentet ska den ansvarsskuld och det pensionsansvar inklusive utjämningsbelopp som ackumulerats inom APL-tilläggs-pensions-skyddet fram till det datum då tilläggs-pensions-försäkringarna avslutas överföras till utjämningsavsättningen för tilläggs-pensions-skyddet den 1 januari 2017.

32 §. Ovan föreslås det att bestämmelserna i paragrafens 5 och 6 mom. med oförändrat sakinhåll ska bli nya 1 och 2 mom. i den 30 a § som föreslås bli fogad till lagen. Följaktligen föreslås 5 och 6 mom. bli upphävda.

1.2 Lagen om pension för arbetstagare

173 §. *Pensionsanstaltens ömsesidiga ansvar för pensioner och rehabiliteringskostnader.* Det föreslås att hänvisningen till 177 § i paragrafen stryks på grund av upphävandet av 177 §, som föreslås nedan. Ändringen ska tillämpas från ingången av 2017. Före denna tidpunkt ska den gällande paragrafen tillämpas.

177 §. *Pensionsanstaltens ansvar för registrerad tilläggsförmån.* Ovan föreslås det att bestämmelser om finansieringen av och kostnadsfördelningen inom APL-tilläggs-pensions-skyddet ska utfärdas i den nya 30 c §, som föreslås i införandelagen till ArPL och som avses träda i kraft vid ingången av 2017. Eftersom denna paragraf kommer att bli obehövlig efter 2016 föreslås den bli upphävd, dock så att den ska tillämpas fram till utgången av 2016.

179 §. *Pensionsanstaltens ansvar för förmåner som skall bekostas gemensamt.* Det föreslås att hänvisningen till 177 § i 1 mom. 2 punkten stryks på grund av det ovan föreslagna upphävandet av 177 §. Ändringen ska tillämpas från ingången av 2017. Före denna tidpunkt ska den gällande bestämmelsen tillämpas.

181 §. *Ansvaret till följd av en pensionsanstalts konkurs.* Ovan föreslås det att bestämmelserna i 32 § 5 mom. i införandelagen till ArPL med oförändrat sakinhåll överförs

till den nya 30 a § som föreslås i den lagen. Därför föreslås det att hänvisningen i 1 mom. till 32 § 5 mom. i införandelagen till ArPL ändras till en hänvisning till 30 a § i den lagen.

1.3 Lagen om sjömanspensioner

160 §. *Ansvar till följd av pensionskassans eller en annan pensionsanstalts konkurs.* Hänvisningen i 1 mom. till den registrerade tilläggsförmån som avses i 32 § 5 mom. i införandelagen till ArPL föreslås bli ändrad till en hänvisning till den registrerade tilläggsförmån som avses i 30 a § i den lagen, eftersom det ovan föreslås att bestämmelsen i införandelagens 32 § 5 mom. överförs till den nya 30 a § som föreslås i den lagen.

1.4 Lagen om införande av lagen om pension för företagare

29 §. I paragrafen föreslås ett nytt 6 mom. I momentet föreslås en bestämmelse om att en full invalidpension enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet ombildas till ålderspension och en delinvalidpension ombildas till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension vid den pensionsålder som gäller enligt grundpensionsskyddet. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 30 a § 3 mom. i införandelagen till ArPL. De ikraftträdandebestämmelser som gäller den föreslagna ändringen skiljer sig emellertid på vissa punkter från det som gäller införandelagen till ArPL.

Eftersom invalidpensioner enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet för närvarande är fribrevspensioner med en pensionsålder på 65 år, föreslås i ikraftträdandebestämmelserna ingen bestämmelse motsvarande den senare meningen om delinvalidpensioner i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det lagförslag som gäller ändring av införandelagen till ArPL. Det finns inte heller längre några löpande arbetslöshetspensioner inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet. Därför innefattar ikraftträdandebestämmelsen ingen bestämmelse som motsvarar den sista meningen i 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det lagförslag som gäller ändring av införandelagen till ArPL.

30 §. I paragrafen föreskrivs det om finansieringen av och kostnadsfördelningen inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet. I paragrafens 1 mom. bestäms det om bekostandet av pensionerna enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet. Momentet föreslås bli ändrat så att förmånerna inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet ska bekostas gemensamt av alla pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt FöPL. Varje pensionsanstalt som har försäkrat ett FöPL-tilläggs-pensionsskydd ska bekosta utgiften för det FöPL-tilläggs-pensionsskydd som den betalar ut, inklusive omkostnaderna, med medel ur den utjämningsavsättning för pensionsanstalten som avses i det föreslagna nya 2 mom., så länge som utjämningsavsättningen räcker till. Därefter ska pensionsutgiften inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet enligt förslaget i sin helhet bekostas inom ramen för kostnadsfördelningen i fråga om FöPL-pensionerna, på motsvarande sätt som kostnaderna för pensionerna inom grundpensionsskyddet enligt FöPL.

De pensioner inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet som betalas ut av pensionsanstalter som inte har försäkrat något FöPL-tilläggs-pensionsskydd och som därmed inte har någon utjämningsavsättning för sådant, ska enligt förslaget så snart ändringen träder i kraft i sin helhet bekostas inom ramen för kostnadsfördelningen i fråga om FöPL-pensionerna. Andelen sådana pensioner enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet är ringa i förhållande till de totala pensionerna. Därför kommer efter ändringen nästan samtliga pensioner som betalas ut enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet att bekostas ur pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet.

I paragrafens gällande 2 mom. föreskrivs det om solidariskt ansvar för tilläggs-pensionerna när en pensionsanstalt inom den privata sektorn går i konkurs. Det föreslås att momentet överförs till paragrafen i oförändrad form som ett nytt 3 mom. I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. enligt vilket pensionsanstalternas ansvar inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet i sin helhet består av utjämningsavsättningen. De nuvarande premie- och ersättningsansvaren inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet ska i enlighet med

5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen överförs till den nuvarande utjämningsavsättningen för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet vid ingången av 2014. Till utjämningsavsättningen för FöPL-tilläggs-pensionsskyddet ska enligt förslaget varje år läggas avkastningen av den beräkningsränta som räknats på utjämningsavsättningen, och varje år dras av utgiften för förmånerna inom FöPL-tilläggs-pensionsskyddet samt de omkostnadsdelar som täcker kostnaderna för förvaltningen av förmånerna. Avsikten är att beräkningsräntan och omkostnadsdelarna ska fastställas i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden.

Paragrafens nuvarande 3 mom. gäller en justering av mortalitetsgrunden för 2007. Bestämmelsen föreslås därför bli struken som obehövlig.

Enligt 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska de ändringar som föreslås i paragrafen träda i kraft vid ingången av 2014. Enligt ikraftträdandebestämmelsens 5 mom. ska vid lagens ikraftträdande den ansvarsskuld som ackumulerats av FöPL-tilläggs-pensionsskyddet fram till och med den 31 december 2013 överförs till utjämningsavsättningen, och förmånerna inom tilläggs-pensionsskyddet ska bekostas via utjämnings-systemet för FöPL från och med den 1 januari 2014.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om bildande av fribrev enligt tilläggs-pensionsskyddet som motsvarar en pensionsålder på 65 år och om omvandling av fribrev till att motsvara pensioneringsåldern finns i de villkor och grunder för fribrev beträffande frivilliga tilläggsförmåner enligt arbetspensionslagarna som social- och hälsovårdsministeriet fastställt den 28 december 2004. Dessa villkor och grunder för fribrev upphävdes i samband med att ArPL och den nya FöPL trädde i kraft vid ingången av 2007. De upphävda villkoren och grunderna för fribrev är emellertid som sådana tillämpliga när fribrev för tilläggs-pensionsskydd motsvarande en ålder på 65 år bildas med stöd av det nya 30 b § 1 mom. i lagen om införande av ArPL. De upphävda villkoren och grunderna ska även tillämpas

när sådana fribrev omvandlas till att motsvara pensioneringsåldern med stöd av det nya 30 a § 1 mom. och 30 b § 2 mom. i ArPL samt 29 § 4 mom. i införandelagen till FöPL. Social- och hälsovårdsministeriets förordning om omvandling av pension så att den motsvarar en lägre pensionsålder än 62 år (1413/2006) gäller omvandling av pension enligt pensionslagarna för den privata sektorn, och ska som sådan tillämpas även efter ikraftträdandet av de lagar som föreslås i propositionen.

Social- och hälsovårdsministeriet har fastställt beräkningsgrunderna för arbetspensionsbolagens och pensionskassornas försäkringsavgifter och ansvarsskuld och utfärdat en förordning om grunderna för beräkning av pensionsansvaret i fråga om pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt 11 § i APL (509/2007). Social- och hälsovårdsministeriet har också med stöd av 183 § i ArPL fastställt grunderna för kostnadsfördelningen mellan pensionsanstalterna. Vidare har social- och hälsovårdsministeriet utfärdat en förordning om de grunder enligt vilka pensionsanstalterna svarar för de kostnader som avses i 179 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och i 159 § 1 mom. i lagen om sjömanspensioner (1423/2006). På grund av de ändringar i finansieringen av det registrerade tilläggs-pensionsskyddet som föreslås i propositionen blir den sistnämnda förordningen obehövlig och bör upphävas. Dessutom behöver de ovannämnda beräkningsgrunderna och grunderna för kostnadsfördelningen samt den förstnämnda förordningen ändras.

3 Ikraftträdande

De lagar som ingår i propositionen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom. i ikraftträdandebestämmelserna till lagarna. Enligt förslaget ska 30 c § i förslaget till lag om ändring av införandelagen till ArPL emellertid träda i kraft först den 1 januari 2017. Före detta datum ska i fråga om finansieringen av APL-tilläggs-pensionsskyddet tillämpas bestämmelserna om finansieringen av APL-tilläggs-pensionsskyddet sådana de gäller till utgången av 2016.

I 2—4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till förslaget till lag om ändring av införandelagen till ArPL föreslås närmare bestämmelser om de situationer där det föreslagna 30 a § 3 mom., som gäller tidpunkten för omvandling av invalidpension enligt APL-tilläggpensionsskyddet till ålderspension, ska tillämpas. Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska 30 a § 3 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter. Bestämmelsen ska emellertid inte tillämpas på delinvalidpensioner där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017 och där pensionsåldern enligt en tilläggpensionsförsäkring är lägre än 63 år.

I 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ingår en bestämmelse om att ändringen också ska gälla sådana delinvalidpensioner enligt APL-tilläggpensionsskyddet där pensionsfallet inträffar före lagens ikraftträdande och arbetstagaren uppnår pensionsåldern enligt APL medan lagen är i kraft. Bestämmelsen kommer därmed att gälla dels invalidpensioner som är löpande vid lagens ikraftträdande, dels sådana invalidpensioner som beviljats efter ikraftträdandet där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2014. Eftersom det fortfarande finns löpande arbetslöshetspensioner enligt APL-tilläggpensionsskyddet där pensionsåldern enligt tilläggpensionsskyddet är 65 år kommer ändringen också att gälla arbetslöshetspensioner som är löpande när lagen träder i kraft.

Enligt 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska ändringen emellertid inte gälla delinvalidpensioner enligt APL-tilläggpensionsskyddet där pensionsåldern enligt ett registrerat tilläggpensionsskydd är lägre än 63 år. En sådan delinvalidpension ombildas enligt förslaget till en ålderspension av samma storlek som full invalidpension redan vid en pensionsålder som är lägre än 63 år.

Enligt 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen följer av avslutandet av försäkringarna enligt APL-tilläggpensionsskyddet att den ansvarsskuld och det pensionsansvar inklusive utjämningsbelopp som ackumulerats inom tilläggpensionsskyddet fram till och med den 31 december 2016 överförs till utjämningsavsättningen för tilläggpensionsskyddet den 1 januari 2017. Därefter kommer

kostnaderna för förmånerna inom tilläggpensionsskyddet att vara sådana som ArPL- och SjPL-pensionsanstalterna i sin helhet ska bekosta gemensamt.

I ikraftträdandebestämmelsens 6 mom. föreslås en bestämmelse om att pensionsanstalterna senast den 30 april 2014 genom brev ska informera de arbetsgivare som har tecknat en tilläggpensionsförsäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringarna om att tilläggpensionsförsäkringarna kommer att avslutas så som avses i 30 b § 1 mom. I det brevet ska pensionsanstalterna också informera om olika alternativ för hur arbetsgivaren kan ordna skydd som ersätter det pensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggpensionsförsäkringarna avslutas. I momentet föreskrivs det också att pensionsanstalterna utöver detta informationsbrev senast den 31 oktober 2014 ska sända ett separat brev till de berörda arbetsgivarna och till var och en av de berörda arbetstagarna med en uppskattning av beloppet av det tilläggpensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggpensionsförsäkringarna avslutas.

Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till förslaget till lag om ändring av ArPL ska 177 §, som upphävs, samt 173 § och 179 § 1 mom. 2 punkten, som ändras genom lagen, tillämpas till utgången av 2016 sådana de lyder vid lagens ikraftträdande.

I ikraftträdandebestämmelsen till förslaget till lag om ändring av SjPL föreslås inga övergångsbestämmelser. Därför föreslås det att lagen tillämpas från ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 2—4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det lagförslag som avser ändring av införandelagen till FöPL, vilka moment gäller den tidpunkt då en invalidpension enligt FöPL-tilläggpensionsskyddet omvandlas till ålderspension och som det föreslås bestämmelser om i lagens 29 § 6 mom., motsvarar enligt förslaget i huvudsak bestämmelserna i 2—4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det förstnämnda lagförslaget. Eftersom invalidpensioner enligt FöPL-tilläggpensionsskyddet för närvarande är fribrevspensioner med en pensionsålder på 65 år, föreslås i ikraftträdandebestämmelsen ingen bestämmelse motsvarande den senare meningen i 2 mom. i ikraftträ-

dandebestämmelsen till det förstnämnda lagförslaget. Eftersom det inte längre finns några löpande arbetslöshetspensioner enligt FöPL-tilläggs-pensionsskyddet föreslås i ikraftträdandebestämmelsen inte heller någon bestämmelse som motsvarar den sista meningen i 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det förstnämnda lagförslaget. I ikraftträdandebestämmelsen föreslås inte heller några övergångsbestämmelser i fråga om lagens 30 §. Därför ska de ändringar som gäller finansieringen av FöPL-tilläggs-pensionsskyddet enligt förslaget tillämpas från ingången av 2014. Enligt 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska till utjämningsavsättningen för FöPL-tilläggs-pensionsförsäkringen den 1 januari 2014 överföras den ansvarsskuld som ackumulerats fram till och med den 31 december 2013.

4 Lagstiftningsordning

Vid bedömningen av huruvida de ändringar som föreslås i propositionen är förenliga med grundlagen ska särskild vikt fästas vid egendomsskyddet enligt grundlagens 15 § och rätten till en tryggad grundläggande försörjning enligt grundlagens 19 § 2 mom.

Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden framhållit att en självintjänad pensionsförmån i princip omfattas av det grundlagsenliga egendomsskyddet. Egendomsskyddet i fråga om arbetspensioner bottnar enligt grundlagsutskottets praxis i tanken att arbetspension intjänas medan ett anställningsförhållande pågår. En på detta sätt intjänad förmån, som betalas ut först senare och som finansieras genom lönebaserade försäkringsavgifter, betraktas som en del av vederlaget för en arbetsprestation (GrUU 9/1999 rd, GrUU 60/2002 rd). Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden ansett att löpande pensionsrater som redan fallit till betalning inte kan försämrans genom en vanlig lag. Man har också ansett att det grundlagsenliga egendomsskyddet i fråga om personer som ännu är i arbetslivet omfattar det pensionsbelopp som personen redan tjänat in i och med lönen. Enligt utskottets vedertagna tolkningspraxis är rätten till familjepension enligt arbetspensionssystemet och pensionsrätten

på basis av återstående tid inom invalidpensionerna inte konkreta ekonomiska förmåner som personen tjänat in själv, och omfattas därför inte på samma sätt som rätten till ålderspension av det grundlagsenliga egendomsskyddet (GrUU 22/1995 rd, GrUU 9/1999 rd). Dessutom har grundlagsutskottet ansett att små ändringar i redan intjänade pensionsförmåner får göras i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 60/2002 rd).

Utgångspunkten enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkningspraxis har varit att egendomsskyddet enligt grundlagen inte gäller skydd av en viss, gällande pensionsordning. Utskottets uppfattning har varit att bestämmelser som försämrar substansen i en pensionsordning, exempelvis bestämmelser om pensionstillväxten, pensionsåldern och den målsatta pensionsnivån, kan införas i vanlig lagstiftningsordning trots det grundlagsenliga egendomsskyddet, om inte något annat följer av någon särskild orsak (GrUU 13/1993 rd, GrUU 35/1995, GrUU 60/2002 rd). En sådan särskild orsak kan framför allt tänkas vara att eventuella ändringar i en pensionsordning till vissa delar kan leda till en oskälig försämring av pensionsförmåner som är att betrakta som intjänade (GrUU 60/2002 rd). Utskottet har också ägnat uppmärksamhet åt tillitsskydd i författningsrättsligt hänseende samt berättigade förväntningar. Enligt utskottet kan stegvisa ändringar ses som en indikator på ett konstitutionellt betydelsefullt skydd för de förväntningar som i synnerhet de som kommer att uppnå pensionsåldern inom en nära framtid berättigat hyser (GrUU 60/2002 rd). Utskottet har krävt en tillräckligt lång övergångsperiod bl.a. när det gäller tidpunkten för när en höjning av pensionsåldern träder i kraft full ut.

Med stöd av grundlagsutskottets vedertagna tolkningspraxis gäller grundlagsskyddet för egendom också principen om att avtalsförhållanden med ekonomiskt värde ska hållas. Förbudet mot retroaktiva ingrepp i avtalsförhållandenas integritet har emellertid inte varit absolut i utskottets praxis (GrUU 37/1998 rd, GrUU 48/1998 rd, GrUU 63/2002 rd). Egendomsskyddet har ansetts trygga enskildas rätt att hålla fast vid ingångna avtal med ekonomiskt värde. Skyddet för berättigade förväntningar har enligt grund-

lagsutskottets praxis ansetts inbegripa rätten att förlita sig på att den lagstiftning som reglerar viktiga rättigheter och skyldigheter i avtalsförhållandet är bestående, och att den här typen av omständigheter därför inte kan regleras på ett sätt som orimligt mycket försämrar avtalsparternas rättsliga ställning (GrUU 5/2002 rd, GrUU 24/2002 rd). Det har ansetts att skyddet för berättigade förväntningar och tillitsskyddet accentueras ännu mer när det är fråga om en specialordning som ursprungligen tillkommit genom lag (GrUU 45/2002 rd). I propositionen föreslås det bl.a. att registrerade, fortgående APL-tilläggs-pensionsförsäkringar ska avslutas med stöd av lag. Därför bör det även göras en konstitutionell bedömning av huruvida den föreslagna ändringen åsidosätter enskildas rätt att hålla fast vid ingångna avtal med ekonomiskt värde.

Regeringens proposition med förslag till ändring av pensionslagstiftningen (RP 242/2002 rd) remitterades under riksdagsbehandlingen till grundlagsutskottet för utlåtande (GrUU 60/2002 rd). I sitt utlåtande uppmärksammade utskottet bl.a. bestämmelsen i 22 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till det första lagförslaget. Bestämmelsen gällde det tilläggs-pensionsskydd som arbetsgivare ordnat för sina anställda. I utlåtandet konstaterade utskottet följande: "Som förslaget är utformat höjs tilläggs-skyddet inte automatiskt om pensionen enligt minimivillkoren sjunker till följd av bestämmelserna i den aktuella lagen. Tilläggs-pensionsskyddsvillkor kan dessutom försämrats genom att ett avdrag motsvarande förhöjningarna till följd av lagens bestämmelser görs från tilläggs-pensionen, förutsatt att pensionsskyddets penningvärde inte sjunker." Enligt utlåtandet är dessa förslag såtillvida problematiska att ett tilläggs-pensionsskydd baserat på ett privaträttsligt avtal mellan arbetstagaren och arbetsgivaren inte åtnjuter egendomsskydd på samma sätt som lagfästa pensioner (GrUU 22/1995, GrUU 60/2002). Utskottet ansåg att det föreslagna ikraftträdelsearrangemanget inte var förenligt med grundlagens 15 §, om det öppnade möjligheten att ingripa i ett i förslaget avsett avtalsreglerat tilläggs-skydd. Enligt utskottet måste denna möjlighet täppas till genom en precisering av bestämmelsen,

om lagförslaget skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Alternativt kunde momentet strykas i lagförslaget och frågan avgöras genom tolkning av avtalet.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om pension för företagare och till vissa lagar, som har samband med den (RP 197/2006) föreslogs bland annat att systemet med registrerad FöPL-tilläggs-pension skulle läggas ned. Riksdagen ansåg då, utan att begära ett utlåtande av grundlagsutskottet, att de i regeringspropositionen föreslagna lagarna kunde stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt grundlagens 19 § 2 mom. ska var och en genom lag garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare. Enligt grundlagsutskottet förpliktar denna bestämmelse lagstiftaren att garantera var och en som behöver grundläggande utkomstskydd en subjektiv rätt till denna lagfästa trygghet som det allmänna ska ordna (GrUB 25/1994 rd). De system som borgar för en grundläggande försörjning måste vara så heltäckande att inga grupper lämnas utanför dem (RP 309/1993 rd, GrUU 25/1994). Grundlagens 19 § 2 mom. garanterar emellertid inte arbetspension som system, utan tryggar överlag individens rätt till grundläggande försörjning genom något system för social trygghet (GrUU 60/2002 rd).

De ändringar som föreslås i denna proposition ingriper inte i någon enskild persons löpande pension. Ändringarna är inte heller sådana att de försämrar ett redan intjänat tilläggs-pensionsskydd. Dessutom kommer rätten att gå i ålderspension vid den pensionsålder som gäller enligt APL-tilläggs-pensionsskyddet att kvarstå trots att försäkringarna avslutas. Genom ändringarna ingriper man inte heller i innehållet i privaträttsliga avtal om tilläggs-pensionsskydd mellan arbetsgivare och arbetstagare. Dessutom kommer arbetsgivarna och arbetstagarna efter de föreslagna lagarnas ikraftträdande att ges tillräcklig tid att avtala om hur arbetsgivaren ska ordna tilläggs-skyddet enligt de tidigare ingångna avtalen på något annat sätt i syfte att ersätta det tilläggs-pensionsskydd som arbetstagarna går miste om på grund av avslu-

tandet av de registrerade APL-tilläggs-pensionsförsäkringarna.

De ändringar som föreslås i denna proposition ingriper inte i heller i den grundläggande försörjning som garanteras var och en enligt grundlagen.

Med stöd av det som anförs ovan anser regeringen att de ändringar som föreslås i pro-

positionen inte står i strid med grundlagens 15 § 1 mom. och 19 § 2 mom. Därmed kan de föreslagna lagarna stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) 32 § 5 och 6 mom. och
fogas till lagen nya 30 a—30 c § som följer:

30 a §

På en pension enligt registrerat tilläggs-pensionsskydd tillämpas bestämmelserna i 11 § i APL i den lydelse paragrafen hade före den 1 januari 2007 och de lägre nivå bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt ikraftträdande bestämmelserna i lagarna 1482/1995, 1263/1999 och 634/2003 om ändring av APL.

På en pensionsordning som avser ett minimiskydd enligt APL och i vilket arbetsgivaren har inkluderat sig själv enligt 1 § 3 mom. i APL, i den lydelse momentet hade i lag 395/1961 och lag 639/1966, tillämpas de villkor och grunder för fribrev beträffande arbetsgivares pensionsförsäkring som social- och hälsovårdsministeriet fastställde den 28 december 2004.

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ombildas en full invalidpension enligt registrerat tilläggs-pensionsskydd till ålderspension och en delinvalidpension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för arbetstagare.

30 b §

En försäkring som avser tilläggs-pensionsskydd enligt 30 a § 1 mom. (*tilläggs-pensionsförsäkring*) avslutas den 31 december 2016 och den intjänade tilläggs-pensionen ombildas till ett fribrev som motsvarar en ålder för ålderspension på 65 år.

Om arbetstagarens ålder för ålderspension enligt tilläggs-pensionsförsäkringen vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. är lägre än den lägsta åldersgränsen för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare, har arbetstagaren trots 30 § rätt till det fribrev för tilläggs-pension som avses i 1 mom. och till tidigare bildade fribrev för tilläggs-pension samt till pension enligt lagen om pension för arbetstagare tidigast vid den ålder för ålderspension som gäller enligt tilläggs-pensionsförsäkringen. En ytterligare förutsättning är att det anställningsförhållande som tilläggs-pensionsskyddet gäller fortsätter fram till den nämnda pensionsåldern eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern nås. En förutsättning för beviljande av ålderspension är också att arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande som tilläggs-pensionsskyddet gäller.

När en tilläggs-pensionsförsäkring avslutas i enlighet med 1 mom. har arbetsgivaren rätt att med en engångsavgift köpa en höjning av pensionsbeloppet för sådana arbetstagare i en grupp inom den personkrets som omfattas av tilläggs-pensionsförsäkringen som senast vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. har uppnått åldern för ålderspension enligt tilläggs-pensionsförsäkringen och vars anställningsförhållande hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggs-pensionsskyddet fortgår. En ytterligare förutsättning är att det i det försäkringsavtal som gäller tilläggs-pensions-

skyddet ingår en rätt att vid pensionsfall köpa en höjning av pensionsbeloppet med en engångsavgift. När beloppet av den tilläggs pension som bekostas med en engångsavgift beräknas ska pensionsfallet för ålderspensionen anses ha inträffat den 31 december 2016.

30 c §

De förmåner som avses i 30 a § är sådana som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionskydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner.

Var och en av de pensionsanstalter som försäkrat ett i 1 mom. avsett tilläggs pensionsskydd ska årligen delta i bekostandet av utgiften för de förmåner som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionskydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner. Utgiften ska bekostas ur den utjämningsavsättning för tilläggs pensionsskyddet som avses i 3 mom., med en andel som beräknats enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet som utfärdats med stöd av 179 § 4 mom. i den lagen.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld och en pensionsstiftelses pensionsansvar för de förmåner som avses i 1 mom. består i sin helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av kostnadsandelen enligt 2 mom. samt de omkostnadsdelar som är avsedda att täcka kostnaderna för förvaltningen av förmånerna och bestäms i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden eller pensionsansvaret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 30 c § träder dock i kraft den 1 januari 2017.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den

1 januari 2014 eller därefter. Lagens 30 a § 3 mom. ska emellertid inte tillämpas på sådana delinvalidpensioner där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017 och där åldern för ålderspension enligt en tilläggs pensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade före denna lags ikraftträdande och där arbetstagaren uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006) efter att denna lag trätt i kraft. Vad som ovan föreskrivs om invalidpension gäller också arbetslöshetspensioner som är löpande vid denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggs pensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Om en tilläggs pensionsförsäkring avslutas med stöd av 30 b § 1 mom.

1) ska den ansvarsskuld och det pensionsansvar inklusive utjämningsbelopp som ackumulerats inom tilläggs pensionsskyddet senast den 31 december 2016 överföras till utjämningsavsättningen för tilläggs pensionsskyddet den 1 januari 2017,

2) ska tilläggs pensionsförmånerna från och med den 1 januari 2017 i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner (1290/2006); varje pensionsanstalts i 30 c § 2 mom. avsedda andel av den utgift som ska bekostas gemensamt ska uppskattas så, att det förhållandet mellan det sammanlagda beloppet av pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för tilläggs pensionsskyddet och den sammanlagda utgiften för tilläggs pensionsförmånerna under de kommande åren förblir detsamma som det enligt uppskattningen hade varit utan en ändring.

En pensionsanstalt som när denna lag träder i kraft har tilläggs pensionsförsäkringar som fortlöpande är i kraft ska genom ett brev avsänt senast den 30 april 2014 informera arbetsgivare som tecknat en tilläggs pensionsförsäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringen om att tilläggs pensionsförsäkringen kommer att avslutas så som avses i 30 b § 1 mom. I brevet ska pensionsanstalten också informera om alternativ för hur arbets-

givaren kan ordna skydd som ersätter det pensionskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas. Dessutom ska pensionsanstalten senast den 31 oktober 2014 till ovannämnda arbetsgivare och till varje ovan-

nämnd arbetstagare sända ett separat brev med en uppskattning av beloppet av det tilläggspensionskydd som den berörda arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas.

2.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 177 § och
ändras 173 §, 179 § 1 mom. 2 punkten och 181 § 1 mom., av den 181 § 1 mom. sådant det
 lyder i lag 1292/2006, som följer:

173 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensioner och rehabiliteringskostnader

Varje pensionsanstalt svarar för den del av i denna lag avsedda pensioner och rehabiliteringspenningar som i enlighet med 174—176 § har fonderats i pensionsanstalten i fråga. Till övriga delar svarar pensionsanstalterna gemensamt för kostnaderna för pensionerna.

179 §

Pensionsanstalternas ansvar för förmåner som skall bekostas gemensamt

Pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

 2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 174—176 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen beviljats,

181 §

Ansvaret till följd av en pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexhöjning enligt 98 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i 30 a § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts eller Sjömanspensionskassans konkurs, svarar pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, gemensamt för dessa i förhållande till de i respektive pensionsanstalt eller i Sjömanspensionskassan försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt lagen om sjömanspensioner avses då i enlighet med 153 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner den del av pensionen enligt lagen om sjömanspensioner som motsvarar pension enligt denna lag. Närmare bestämmelser om pensionsanstalternas och Sjömanspensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.
 Lagens 173 och 177 § samt 179 § 1 mom. 2 punkt tillämpas emellertid till och med den 31 december 2016 i den lydelse de hade vid denna lags ikraftträdande.

3.

Lag**om ändring av 160 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 160 § 1 mom. som följer:

160 §

*Ansvar till följd av pensionskassans eller en
annan pensionsanstalts konkurs*

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexhöjning enligt 102 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i 30 a § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av pensionskassans eller en i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalts konkurs, svarar pensionskassan och de i 1 § 3 mom. i lagen om pension för

arbetstagare avsedda pensionsanstalterna gemensamt för dessa i förhållande till de i pensionskassan och respektive pensionsanstalt försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt denna lag avses då i enlighet med 153 § 2 mom. den del av pensionen enligt denna lag som motsvarar pension enligt lagen om pension för arbetstagare. Närmare bestämmelser om pensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

4.

Lag**om ändring av 29 och 30 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006) 30 § och fogas till 29 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 799/2012, ett nytt 6 mom. som följer:

29 §

Trots bestämmelserna i 1 mom. ombildas en full invalidpension enligt tilläggs-pensionsskyddet till ålderspension och en delinvalidepension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för företagare.

30 §

En pensionsanstalt som har försäkrat ett tilläggs-pensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. ska i första hand ur den utjämnings-avsättning som avses i 2 mom. bekosta utgiften för de förmåner inom tilläggs-pensionsskyddet som den årligen betalar ut. Om pensionsanstaltens utjämningsavsättning inte räcker till att bekosta de ovan avsedda utgifterna eller om pensionsanstalten inte har en i 2 mom. avsedd utjämningsavsättning, ska de pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare ansvara för utgiften för förmånerna inom tilläggs-pensionsskyddet i enlighet med 139 § i den lagen.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld för det tilläggs-pensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. består i sin helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta

enligt de beräkningsgrunder som avses i 137 § 1 mom. i lagen om pension för företagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av de i 1 mom. avsedda utgifterna för de förmåner som pensionsanstalten betalar ut samt de omkostnadsdelar som bestäms i ovan nämnda beräkningsgrunder och som täcker kostnaderna för förvaltningen av förmånerna.

Om tilläggs-pensionen helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts konkurs, svarar de pensionsanstalter som avses i 1 § 3 mom. i lagen om pension för företagare gemensamt för den, i enlighet med 181 § i lagen om pension för arbetstagare på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Om underskottet är ringa täcks det dock i första hand med den berörda pensionsanstaltens medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade före denna lags ikraftträdande och

där företagaren uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) efter att denna lag trätt i kraft.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggspensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Till den utjämningsavsättning som avses i 30 § 2 mom. överförs vid lagens ikraftträ-

dande den ansvarsskuld som senast den 31 december 2013 ackumulerats av det tilläggspensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. Förmånerna inom det registrerade tilläggspensionsskyddet ska dessutom i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare, dock med beaktande av bestämmelserna i 30 § 1 mom.

Helsingfors den 17 oktober 2013

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Social- och hälsovårdsminister *Paula Risikko*

1.**Lag****om ändring av lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) 32 § 5 och 6 mom. och
fogas till lagen nya 30 a—30 c § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

30 a §

På en pension enligt registrerat tilläggs-pensionsskydd tillämpas bestämmelserna i 11 § i APL i den lydelse paragrafen hade före den 1 januari 2007 och de lägre nivå bestämmelser som *utfärdats* med stöd av den samt ikraftträdandebestämmelserna i lagarna 1482/1995, 1263/1999 och 634/2003 om ändring av APL.

På en pensionsordning som avser ett miniskydd enligt APL och i vilket arbetsgivaren har inkluderat sig själv enligt 1 § 3 mom. i APL, i den lydelse *momentet hade i lag 395/1961 och lag 639/1966*, tillämpas de villkor och grunder för fribrev beträffande arbetsgivares pensionsförsäkring som social- och hälsovårdsministeriet fastställde den 28 december 2004.

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ombildas en full invalidpension enligt registrerat tilläggs-pensionsskydd till ålderspension och en delinvalidpension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för arbetstagarer.

30 b §

En försäkring som avser tilläggspensionskydd enligt 30 a § 1 mom. (tilläggspensionsförsäkring) avslutas den 31 december 2016 och den intjänade tilläggspensionen ombildas till ett fribrev som motsvarar en ålder för ålderspension på 65 år.

Om arbetstagarens ålder för ålderspension enligt tilläggspensionsförsäkringen vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. är lägre än den lägsta åldersgränsen för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare, har arbetstagaren trots 30 § rätt till det fribrev för tilläggspension som avses i 1 mom. och till tidigare bildade fribrev för tilläggspension samt till pension enligt lagen om pension för arbetstagare tidigast vid den ålder för ålderspension som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen. En ytterligare förutsättning är att det anställningsförhållande som tilläggspensionskyddet gäller fortsätter fram till den nämnda pensionsåldern eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern nås. En förutsättning för beviljande av ålderspension är också att arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande som tilläggspensionskyddet gäller.

När en tilläggspensionsförsäkring avslutas i enlighet med 1 mom. har arbetsgivaren rätt att med en engångsavgift köpa en höjning av pensionsbeloppet för sådana arbetstagare i en grupp inom den personkrets som omfattas av tilläggspensionsförsäkringen som senast vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. har uppnått åldern för ålderspension enligt tilläggspensionsförsäkringen och vars anställningsförhållande hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionskyddet fortgår. En ytterligare förutsättning är att det i det försäkringsavtal som gäller tilläggspensionskyddet ingår en rätt att vid pensionsfall köpa en höjning av pensionsbeloppet med en engångsavgift. När beloppet av den tilläggspension som bekostas med en engångsavgift beräknas ska pensionsfallet för ålderspensionen anses ha inträffat den 31 december 2016.

30 c §

De förmåner som avses i 30 a § är sådana som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionskydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner.

Var och en av de pensionsanstalter som försäkrat ett i 1 mom. avsett tilläggs-pensionskydd ska årligen delta i bekostandet av utgiften för de förmåner som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionskydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner. Utgiften ska bekostas ur den utjämningsavsättning för tilläggs-pensionskyddet som avses i 3 mom., med en andel som beräknats enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet som utfärdats med stöd av 179 § 4 mom. i den lagen.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld och en pensionsstiftelses pensionsansvar för de förmåner som avses i 1 mom. består i sin helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av kostnadsandelen enligt 2 mom. samt de omkostnadsdelar som är avsedda att täcka kostnaderna för förvaltningen av förmånerna och bestäms i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden eller pensionsansvaret.

32 §

På tilläggs-pensionskydd som en arbets-givare har ordnat för sina arbetstagare innan denna lag har trätt i kraft tillämpas alljämt vad som bestäms i 11 § i APL sådan denna paragraf lyder före den 1 januari 2007 och i författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den samt i ikraftträdandebestäm-melserna i lagarna om ändring av APL (1482/1995, 1263/1999 och 634/2003).

32 §

(5 mom. upphävs)

På en pensionsordning med ett minimiskydd enligt APL där arbetsgivaren har inkluderat sig själv enligt 1 § 3 mom. i APL, sådant momentet lyder i lagarna av den 8 juli 1961 (395/1961) och den 16 december 1966 (639/1966), tillämpas de villkor och grunder för fribrev beträffande arbetsgivares pensionsförsäkring som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt den 28 december 2004.

(6 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 30 c § träder dock i kraft den 1 januari 2017.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter. Lagens 30 a § 3 mom. ska emellertid inte tillämpas på sådana delinvalidpensioner där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017 och där åldern för ålderspension enligt en tilläggs-pensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade före denna lags ikraftträdande och där arbetstagaren uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006) efter att denna lag trätt i kraft. Vad som ovan föreskrivs om invalidpension gäller också arbetslöshetspensioner som är löpande vid denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggs-pensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Om en tilläggs-pensionsförsäkring avslutas med stöd av 30 b § 1 mom.

1) ska den ansvarsskuld och det pensionsansvar inklusive utjämningsbelopp som ackumulerats inom tilläggs-pensions-skyddet senast den 31 december 2016 överföras till utjämningsavsättningen för tilläggs-pensions-skyddet den 1 januari 2017,

2) ska tilläggs-pensionsförmånerna från och med den 1 januari 2017 i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensions-skydd enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömans-pensioner (1290/2006); varje pensionsanstalts i

30 c § 2 mom. avsedda andel av den utgift som ska bekostas gemensamt ska uppskattas så, att det förhållandet mellan det sammanlagda beloppet av pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för tilläggs-pensions-skyddet och den sammanlagda utgiften för tilläggs-pensions-förmånerna under de kommande åren förblir detsamma som det enligt uppskattningen hade varit utan en ändring.

En pensionsanstalt som när denna lag träder i kraft har tilläggs-pensions-försäkringar som fortlöpande är i kraft ska genom ett brev avsänt senast den 30 april 2014 informera arbetsgivare som tecknat en tilläggs-pensions-försäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringen om att tilläggs-pensions-försäkringen kommer att avslutas så som avses i 30 b § 1 mom. I brevet ska pensionsanstalten också informera om alternativ för hur arbetsgivaren kan ordna skydd som ersätter det pensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas. Dessutom ska pensionsanstalten senast den 31 oktober 2014 till ovannämnda arbetsgivare och till varje ovannämnd arbetstagare sända ett separat brev med en uppskattning av beloppet av det tilläggs-pensionsskydd som den berörda arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggs-pensions-försäkringen avslutas.

2.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 177 § och
ändras 173 §, 179 § 1 mom. 2 punkten och 181 § 1 mom., av dem 181 § 1 mom. sådant det
 lyder i lag 1292/2006, som följer:

Gällande lydelse

173 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensioner och rehabiliteringskostnader

Varje pensionsanstalt svarar för den del av i denna lag avsedda pensioner och rehabiliteringspenningar som i enlighet med 174—177 § har fonderats i pensionsanstalten i fråga. Till övriga delar svarar pensionsanstalterna tillsammans för kostnaderna för pensionerna.

177 §

Pensionsanstalternas ansvar för registrerad tilläggsförmån

För en sådan registrerad tilläggsförmån enligt lagen om pension för arbetstagare (395/1961) som avses i 32 § 5 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) svarar pensionsanstalten till den del förmånen motsvarar det som enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna beräkningsgrunder skall erläggas till pensionsanstalten i försäkringsavgifter eller beräknas utgöra pensionsanstaltens pensionsansvar.

Föreslagen lydelse

173 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensioner och rehabiliteringskostnader

Varje pensionsanstalt svarar för den del av i denna lag avsedda pensioner och rehabiliteringspenningar som i enlighet med 174—176 § har fonderats i pensionsanstalten i fråga. Till övriga delar svarar pensionsanstalterna *gemensamt* för kostnaderna för pensionerna.

177 §

Pensionsanstalternas ansvar för registrerad tilläggsförmån

(upphävs)

179 §

*Pensionsanstalternas ansvar för förmåner
som skall bekostas gemensamt*

Pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 174—177 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen beviljats,

179 §

*Pensionsanstalternas ansvar för förmåner
som skall bekostas gemensamt*

Pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 174—176 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen beviljats,

181 §

Ansvar till följd av en pensionsanstalts konkurs

Om pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexförhöjning enligt 98 § eller registrerad tilläggsförmån som avses i 32 § 5 mom. i lagen om införande av denna lag helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts eller Sjömanspensionskassans konkurs, svarar pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, gemensamt för dessa i förhållande till de i respektive pensionsanstalt eller i Sjömanspensionskassan försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt lagen om sjömanspensioner avses då i enlighet med 153 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner den del av pensionen enligt lagen om sjömanspensioner som motsvarar pension enligt lagen om pension för arbetstagare. Närmare bestämmelser om pensionsanstalternas och Sjömanspensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

181 §

Ansvar till följd av en pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexförhöjning enligt 98 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i 30 a § i lagen om införande av *lagen om pension för arbetstagare* helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts eller Sjömanspensionskassans konkurs, svarar pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, gemensamt för dessa i förhållande till de i respektive pensionsanstalt eller i Sjömanspensionskassan försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt lagen om sjömanspensioner avses då i enlighet med 153 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner den del av pensionen enligt lagen om sjömanspensioner som motsvarar pension enligt *denna lag*. Närmare bestämmelser om pensionsanstalternas och Sjömanspensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Gällande lydelse

RP 162/2013 rd

45

Föreslagen lydelse

*Lagens 173 och 177 § samt 179 § 1 mom.
2 punkt tillämpas emellertid till och med den
31 december 2016 i den lydelse de hade vid
denna lags ikraftträdande.*

3.

Lag**om ändring av 160 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 160 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

160 §

Ansvar till följd av pensionskassans eller en annan pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexförhöjning enligt 102 § eller registrerad tilläggsförmån som avses i 32 § 5 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av pensionskassans eller en i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalts konkurs, svarar pensionskassan och de i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsanstalterna gemensamt för dessa i förhållande till de i pensionskassan och respektive pensionsanstalt försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt denna lag avses då i enlighet med 153 § 2 mom. den del av pensionen enligt denna lag som motsvarar pension enligt lagen om pension för arbetstagare. Närmare bestämmelser om pensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Föreslagen lydelse

160 §

Ansvar till följd av pensionskassans eller en annan pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexförhöjning enligt 102 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i 30 a § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av pensionskassans eller en i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalts konkurs, svarar pensionskassan och de i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsanstalterna gemensamt för dessa i förhållande till de i pensionskassan och respektive pensionsanstalt försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt denna lag avses då i enlighet med 153 § 2 mom. den del av pensionen enligt denna lag som motsvarar pension enligt lagen om pension för arbetstagare. Närmare bestämmelser om pensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

4.

Lag**om ändring av 29 och 30 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006) 30 § och
fogas till 29 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 799/2012, ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

29 §

30 §
Tilläggs pensioner beaktas inte vid tillämpningen av 139 § i lagen om pension för företagare, som gäller pensionsanstaltens ömsesidiga ansvar. I pensionerna enligt nämnda paragraf medräknas dock skillnaden mellan den betalda tilläggs pensionen och motsvarande andel av den pension som pensionsanstalten ansvarar för (*fonderad pension*), till den del den krävda avkastningen av placeringar som utgör täckning för ansvarsskulden inte räcker till. Av tilläggs pensionens belopp svarar pensionsanstalten för en andel som i enlighet med de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunder som träder i kraft den 1 januari 2007 motsvarar de

Föreslagen lydelse

29 §

Trots bestämmelserna i 1 mom. ombildas en full invalidpension enligt tilläggs pensionsskyddet till ålderspension och en delinvalidpension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för företagare.

30 §

En pensionsanstalt som har försäkrat ett tilläggs pensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. ska i första hand ur den utjämningsavsättning som avses i 2 mom. bekosta utgiften för de förmåner inom tilläggs pensionsskyddet som den årligen betalar ut. Om pensionsanstaltens utjämningsavsättning inte räcker till att bekosta de ovan avsedda utgifterna eller om pensionsanstalten inte har en i 2 mom. avsedd utjämningsavsättning, ska de pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare ansvara för utgiften för förmånerna inom tilläggs pensionsskyddet i enlighet med 139 § i den lagen.

försäkringsavgifter som skall betalas till pensionsanstalten eller det pensionsansvar som beräknas för pensionsanstalten.

Om tilläggs pension helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts konkurs, svarar de i 1 § 3 mom. i lagen om pension för företagare avsedda pensionsanstalterna gemensamt för den i tillämpliga delar i enlighet med 181 § i lagen om pension för arbetstagare. Om underskottet är ringa täcks det dock i första hand med berörda pensionsanstalts medel.

Beräkningsgrunderna för tilläggs pension justeras för mortalitetsgrundens del från den 1 januari 2007 och avgiftsnivån ändras i motsvarande mån. Förändringen av mortalitetsgrunden genomförs genom att omvandla den i 1 mom. avsedda fonderade pensionen att motsvara den ackumulerade fonden.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld för det tilläggs-pensions-skydd som avses i 29 § 1 mom. består i sin helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta enligt de beräkningsgrunder som avses i 137 § 1 mom. i lagen om pension för företagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av de i 1 mom. avsedda utgifterna för de förmåner som pensionsanstalten betalar ut samt de omkostnadsdelar som bestäms i ovannämnda beräkningsgrunder och som täcker kostnaderna för förvaltningen av förmånerna.

Om tilläggs pensionen helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts konkurs, svarar de pensionsanstalter som avses i 1 § 3 mom. i lagen om pension för företagare gemensamt för den, i enlighet med 181 § i lagen om pension för arbetstagare på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Om underskottet är ringa täcks det dock i första hand med den berörda pensionsanstalts medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade före denna lags ikraftträdande och där företagaren uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) efter att denna lag trätt i kraft.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggs-pensions-försäkring är lägre än 63 år.

Till den utjämningsavsättning som avses i 30 § 2 mom. överförs vid lagens ikraftträdande den ansvarsskuld som senast den 31 december 2013 ackumulerats av det tilläggpensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. Förmånerna inom det registrerade tilläggpensionsskyddet ska dessutom i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare, dock med beaktande av bestämmelserna i 30 § 1 mom.